

REDAKTIONELLE BEMÆRKNINGER

Redaktionsgrundlag

Værkerne udgives i den form, komponisten senest er nået frem til. Udgaven respekterer således Langaards rettelser og tilføjelser i kilderne og implementerer disse, for så vidt det er muligt og relevant.

De foreliggende kilder til værkerne er beskrevet nedenfor under *Kilder og kritisk beretning*. Kildebeskrivelser og redaktionelle kommentarer præsenteres sammen værk for værk i udgavens orden og med reference til værkernes løbenumre **1-44**. Hovedkilden til hvert enkelt værk betegnes **A** (af referencemæssige grunde også selv om der kun foreligger én kilde). Udgavens forhold til rettelser i denne hovedkilde og til varianter i andre kilder fremgår af kommentarer og noter i tilknytning til kildebeskrivelserne.

Redaktionelle retningslinjer

Udgivernes tilføjelser og rettelser er typografisk markeret i udgaven ved hjælp af skarpe parenteser; tilføjede buer er dog angivet med brudt streg og buændringer som en kombination af hel og brudt streg. Orienteringsfortegn i runde parenteser skyldes udgiveren. Redaktionelle kommentarer samt oplysninger om forhold, der ikke er typografisk markeret i udgaven, findes i den kritiske beretning nedenfor.

Der er foretaget stiltiende komplettering for så vidt angår manglende triol- (og tilsvarende) angivelser samt fejlanbragte eller manglende nodepunktninger. Manglende 'halve' bindebuer i forbindelse med system- eller sideskift tilføjes ligeledes stiltiende, såfremt der ikke er tvivl om komponistens intention. Samme praksis følges, hvis der mangler fermat i en eller to af systemerne. Justering af uegalt placerede tempo- og foredragsbetegnelser samt dynamiske angivelser er i almindelighed foretaget uden videre. Omplaceringer af accenter, dynamik og foredragsbetegnelser under og over systemerne foretages for at normalisere nodesatsen, men kun for så vidt, det ikke slører komponistens musikalske intention i hvert enkelt tilfælde. Endelig udelades overflødige gentagelser af fortegn i reglen uden nærmere dokumentation.

Arpeggio-angivelsernes vertikale udstrækning i og imellem højre og venstre hånds system reproduceres i udgaven så præcist som muligt i forhold til angivelserne i hovedkilden til værket, selv om denne type angivelser fra komponistens side sjældent synes noteret med større præcision eller konsekvens. Det samme gælder for pedalangivelserne, der også gengives i udgaven, sådan som de forekommer i hovedkilden til hvert enkelt værk. Dette gælder også Langaards særlige bølgelinje-angivelse, der reproduceres uden redaktionelle korrektioner, selv om disse angivelser stedvis

EDITORIAL COMMENTS

Textual basis of the edition

The works are published in the latest form arrived at by the composer. The edition thus incorporates Langaard's corrections and additions to the sources wherever possible and relevant.

The extant sources for the works are described below under *Sources and critical commentary*. Source descriptions and editorial comment are presented together work for work in the order adopted in the edition and with reference to its consecutive numbering **1-44**. The principal source for each work is designated **A** (for purposes of reference, even if there is only one source). The relationship between the edition, corrections made in the principal source and variants found in the other sources appears from comments and notes to the source descriptions.

Editorial guidelines

Material supplied or emended by the editors is identified typographically by square brackets; supplied slurs and ties are shown with a broken line and emended slurs and ties by a combination of unbroken and broken lines. Cautionary accidentals in round brackets have been supplied by the editors. Editorial comments and information on matters not marked typographically in the edition are to be found in the critical apparatus below.

Missing triplet (and similar) markings are supplied tacitly, as are wrongly placed or missing dots. Missing 'half' ties in the context of a new stave or a new page are likewise supplied tacitly as long as there is no doubt about the composer's intention. The same practice is adopted if there is a missing fermata sign in one or two of the staves. Adjustment of unequally placed indications of tempo, expression and dynamics is usually undertaken without comment. Repositioning of accents, dynamics and expression markings below and above the staves is carried out in order to normalise the music writing, but only as long as it does not blur the composer's musical intention in each individual case. Finally, superfluous repetitions of accidentals are as a rule suppressed without documentation.

The vertical extent of the arpeggio indications in and between the staves of the right and left hand is reproduced in the edition as precisely as possible in relation to the indications in the main source of the work, even though this type of indication is rarely noted by the composer with any great precision or consistency. The same applies to the pedal indications, which are also included in the edition as they appear in the main source of each individual work. This also applies to Langaard's special wavy-line indication, which is reproduced without editorial emendations, although these indica-

har et noget vilkårligt omfang og måske en umotiveret eller abrupt afslutning.

Et særligt spørgsmål vedrører Langgaards staccato-notation. Ganske ofte har 'prikkerne' form som en, større eller mindre, lodret streg, der umiddelbart læses som staccatissimo ('spiccato'). Formen synes dog ofte begrundet i noget skriveteknisk eller visuelt, snarere end der er tale om et bevidst valg af spillemåden 'spiccato'. I én og samme sats kan man finde arbitrært vekslende måder at skrive staccato på, og der er ikke noget, der tyder på, at komponisten i sådanne satser har skelnet mellem staccato og staccatissimo/spiccato. Som hovedregel gengives staccato-notationen derfor som 'almindeligt staccato'. Der gøres undtagelser, hvis spiccato-formen er tydeligt og konsekvent anvendt i en sats.

Fraser og passager, der gentages, er i et vist omfang notationsmæssigt egaliseret og gensidigt kompletteret. Det er typisk for komponisten, at gentagelser ofte rummer afvigelser, specielt når det gælder dynamik, artikulation og frasering.

Tonehøjde angives på konventionel vis, dvs. 'nøglehuls-c'et' = c¹.

Forkortelser

Se s. 5.

tions have a somewhat random extent at places and perhaps an unmotivated or abrupt ending.

Langgaard's staccato notation is a special issue. Quite often, the 'dots' have the form of a largish or smallish vertical stroke that one would spontaneously read as staccatissimo ('spiccato'). However, the marking seems to be something related to the handwriting or something visual, rather than being a conscious choice of the playing style 'spiccato'. In one and the same piece randomly varying ways of writing staccato can be found, and there is not anything to indicate that the composer has distinguished between staccato and staccatissimo/spiccato in such pieces. As a rule, the staccato notation is reproduced as 'ordinary staccato'. Exceptions are made if the spiccato form is distinctly and consistently used in a piece.

The notation of repeated passages is to a certain extent normalised and mutually supplemented. It is typical of the composer that repetitions often display variation, especially with regard to dynamics, articulation and phrasing.

The pitch is indicated conventionally with 'the keyhole c' = c¹.

Abbreviations

See p. 5.

KILDER OG KRITISK BERETNING

1 Præludium (D-dur) (BVN 2)

A. Trykt udgave

Præludium. | RUD IMMANUEL LANGGAARD. | Födt 28. Juli 1893.

Hjemmets Musik. Redigeret af Julius Bechgaard. København: Det nordiske Forlag, Musikforlaget: Henrik Hennings. 3. årgang, nr. 5, 1. december 1902; s. 40. Pladenr.: *Hj.M.250*.

Dateret i trykket efter sidste takt: *Komp. 18. Maj 1902*.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. I Rued Langgaards Samling findes et eksemplar, som er skåret ud af tidsskriftet (RLS 85,5a); det er forsynet med enkelte udviskede og uklare noterettelser, som ikke er indarbejdet i udgaven. Tydeligst står et *Rit.*, anbragt på andet slag i t. 15 og meget vel kan være en tilføjelse af RL.

2 Albumsblad [I] (BVN 3)

A. Afskrift med tilføjelser i autograf

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 82,8. Usigneret afskrift med blæk [Emma Langgaards håndskrift]; tilføjelser i autograf samt enkelte rettelser.

Overskrift i autograf: *Albumsblad*

Foroven signeret: *Rud I. Langgaard* og forneden i autograf dateret: *December | 1904*

1 blad, 35 × 26 cm; 1 beskreven, upagineret side.

Papirtype: *B. & H. Nr. 12. A.* (20 systemer).

Forneden påtegnet af RL: *Min første Komposition*.

Titel, signatur, datering og tempoangivelse er i autograf.

B. Afskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 82,8a. Usigneret afskrift [Emma Langgaards håndskrift]; enkelte rettelser.

Overskrift: *Albumsblad*

Dateret forneden: *Decbr. 1904*

1 blad, 35 × 27 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Kompositionen findes recto (verso rummer t. 1-4 i samme håndskrift).

Papirtype: 20 systemer uden angivelse af fabrikat.

Næsten identisk med **A**, men uden påtegninger i autograf.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**, som er påtegnet af RL. Nogle rettelser er indført parallelt i **A** og **B**, men **A** synes at være den senest udfærdigede af de to kilder. Visse detaljer, som

SOURCES AND CRITICAL COMMENTARY

1 Prelude (D Major) (BVN 2)

A. Printed edition

Prelude. | RUD IMMANUEL LANGGAARD. | Born 28 July 1893.

Music of the Home. Edited by Julius Bechgaard. Copenhagen: The Nordic Publishing House, Music Publishing Company: Henrik Hennings. Vol. 3, no. 5, 1 December 1902; p. 40. Plate no.: *Hj.M.250*.

Dated in the print after the last bar: *Comp. 18 May 1902*.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. In Rued Langgaard's Collection, there is a copy which has been cut out of the periodical (RLS 85,5a); it was provided with a few blurred and undecipherable note corrections, which are not incorporated in the edition. The correction which is most legible, is a *Rit.*, placed at the second beat in b. 15, this might well be an addition by RL.

2 Album Leaf [I] (BVN 3)

A. Transcript with additions in autograph

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 82,8. Unsigned transcript in ink [Emma Langgaard's handwriting]; additions in autograph, and a few corrections. Heading in autograph: *Album Leaf*

Signed at the top: *Rud I. Langgaard*, and dated at the bottom in autograph: *December | 1904*

1 leaf, 35 × 26 cm; 1 unnumbered page of writing.

Paper type: *B. & H. Nr. 12. A.* (20 staves).

Designated at the bottom by RL: *My first composition*.

Title, signature, dating and tempo indication are in autograph.

B. Transcript

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 82,8a. Unsigned transcript [Emma Langgaard's handwriting]; a few corrections.

Heading: *Album Leaf*

Dated at the bottom: *Dec. 1904*

1 leaf, 35 × 27 cm; 2 unnumbered pages of writing. The composition is on the recto (verso contains bb. 1-4 in the same handwriting).

Paper type: 20 staves without manufacturer's name.

Almost identical with **A**, but without autograph additions.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**, which has additions by RL. Some corrections were introduced in parallel in **A** and **B**, but **A** seems to be the most recent of the two sources. Certain

findes i **B**, men synes overset i **A**, er implementeret i udgaven uden typografisk markering. Varianter fremgår af noterne nedenfor.

Takt	Stemme	Kommentar
10	hh	akkord 4: ♯ for g ² tilføjet (findes i B)
13	hh, vh	akkord 4: B har 2 toner i hver hånd: i vh d-a, i hh d ² -f ²
14	hh	akkord 1: ♯ for g ¹ tilføjet (findes i B)
	vh	akkord 2: B har 2 toner: c-f
20	hh	overstemme, node 1: ♯ for g ¹ tilføjet (findes i B)
	vh	understemme: node 1 læses som halvnode (ligesom i B)
24	hh	akkord 2: ♯ for a ¹ tilføjet (findes i B)

3 Valse impromptu (BVN 9)

A. Afskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 82,14 [blad 1v + 2r]. Usigneret afskrift med blæk [Alfrede Larsens håndskrift]; enkelte rettelser og tilføjelser.

Overskrift: *Valse Impromptu*.

Dateret foroven: *Rud Langgaard 1906. 12 Aar*.

3 blade, 34,5 × 26 cm; 6 beskrevne sider, pagineret 1-6 (kompositionen findes s. 2-3; de øvrige sider rummer tre andre kompositioner af RL i samme håndskrift).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Visse rettelser og en tilføjelse skyldes formodentlig RL.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**.

Takt	Stemme	Kommentar
58	vh	samklang 2: e ¹ rettet til g ¹ (e ¹ tolkes som en afskriverfejl)

4 Sørgemarch i Anledning af H.M. Kongens Død [I] (BVN 11)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 82,11. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blæk og blyant.

Overskrift: *Sørgemarch i anledning af | Hs Majstæ. Kongens Død* Foroven signeret: *Rud Langgaard* og dateret med fremmed hånd [Alfrede Larsen]: *Januar. 1906.* – forneden påtegnet: *Rud: 12 Aar*.

1 blad, 20 × 30,5 cm (beskåret); 2 beskrevne, upaginerede sider:

Papirtype: 8 systemer (beskåret); ingen angivelse af fabrikat.

details which are in **B**, but seem to have been overlooked in **A**, have been implemented in the edition without typographical indication. The variants are included in the notes below.

Bar	Part	Comment
10	rh	chord 4: ♯ before g ² supplied (present in B)
13	rh, lh	chord 4: B has 2 notes in each hand: d-a in lh, d ² -f ² in rh
14	rh	chord 1: ♯ before g ¹ supplied (present in B)
	lh	chord 2: B has 2 notes: c-f
20	rh	top part, note 1: ♯ before g ¹ supplied (present in B)
	lh	lower part: note 1 is interpreted as a minim (similarly to B)
24	rh	chord 2: ♯ before a ¹ supplied (present in B)

3 Valse impromptu (BVN 9)

A. Transcript

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 82,14 [fols. 1v + 2r]. Unsigned transcript in ink [Alfrede Larsen's handwriting]; a few corrections and additions.

Heading: *Valse Impromptu*.

Dated at the top: *Rud Langgaard 1906. 12 years old*.

3 leaves, 34.5 × 26 cm; 6 pages of writing, paginated 1-6 (the composition is on pp. 2-3; the other pages contain three other compositions by RL in the same handwriting).

Paper type: 12 staves without manufacturer's name.

Certain corrections and an addition are probably by RL.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**.

Bar	Part	Comment
58	lh	harmony 2: e ¹ emended to g ¹ (e ¹ is interpreted as a copying error)

4 Funeral March on the Occasion of H.M. the King's Death [I] (BVN 11)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 82,11. Autograph. Fair copy in ink; corrections and additions in ink and pencil.

Heading: *Funeral March on the Occasion of | H.M. the King's Death*

Signed at the top: *Rud Langgaard* and dated in another hand [Alfrede Larsen]: *January. 1906.* – designated at the bottom: *Rud: 12 years old*.

1 leaf, 20 × 30.5 cm (cropped); 2 unnumbered pages of writing:

Paper type: 8 staves (cropped); no manufacturer's name.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Nodeskriften er ubehjælpelig og præget af formelle fejl, såsom manglende punkteringer og pauser, forkerte nodeværdier og manglende løse fortegn. Udgiverne har valgt at præsentere stykket uden typografisk markering af de fejl og mangler, der er udbedret. Konjekture er anført i noterne nedenfor.

Takt	Stemme	Kommentar
1, 5, 21	hh	pause tilføjet
7	hh	sidste samklang: ♯ for d ¹ tilføjet
8	vh	pause tilføjet, ♯ for f tilføjet og samklangen forsynet med punktering
9, 10	hh	sidste akkord i t. 9 og første i t. 10 læses som D-dur (notationen er fejlagtig)
14	hh, vh	bindebuer og overbundne noder tilføjet
17	hh, vh	sidste akkord/samklang: værdien ændret fra fjerdedel til halvnode

5 Sørgemarch i Anledning af H.M. Kongens Død [II] (BVN 13)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 82,12. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blyant og blæk.

Overskrift: *Sørgemarch i Anledning af Hs Majt | Kongens Død* Foroven signeret: *Rud Langgaard* og dateret 1906 samt dateret med fremmed hånd [Alfrede Larsen]: *d. 29/1 06*

1 blad, 34 × 25,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider.

Papirtype: 17 systemer [!] uden angivelse af fabrikat.

I nederste venstre margin (recto) påtegnet af RL med mikroskrift: *Rud Langgaard | Niels Juelsgade 7⁴ | København*. Efter sidste takt påtegnet: *Naar Andenmor er vemodig stemt | Naar Andenmor er højtidelig stemt | Punktom [sic!]*

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Nodeskriften er ubehjælpelig og præget af formelle fejl. I t. 4 sker der en forskydning, således at taktstregen fra t. 5 og i resten af stykket, undtagen i t. 11-12, står før de to fjerdedelsnoder i stedet for før halvnoten som i t. 1-3. Udgiverne har valgt at normalisere notationen iht. t. 1-3 og at præsentere stykket uden typografisk markering af de fejl og mangler, der er udbedret. Konjekture er anført i noterne nedenfor.

Takt	Stemme	Kommentar
8	hh, vh	akkord 1: punktering af akkorderne tilføjet
11	vh	halvnode ændret til helnode
19	vh	akkord 1, dybeste tone: ♯ for E tilføjet
26	hh	akkord 2: ♭ for d ² tilføjet

Commentary to the edition

The edition is based on source A. The notation is in a clumsy handwriting and characterised by formal errors, such as missing dots and rests, wrong note values and missing accidentals. The editors have chosen to present the piece without typographical indications of rectified errors and omissions. Conjectures are included in the notes below.

Bar	Part	Comment
1, 5, 21	rh	rest supplied
7	rh	last harmony: ♯ before d ¹ supplied
8	lh	rest supplied, ♯ before f supplied and the harmony has been provided with dots
9, 10	rh	last chord in b. 9 and the first chord in b. 10 are interpreted as D major (the notation is erroneous)
14	rh, lh	ties and tied notes supplied
17	rh, lh	last chord/harmony: the value is emended from crotchet to minim

5 Funeral March on the Occasion of H.M. the King's Death [II] (BVN 13)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 82,12. Autograph. Fair copy in ink; corrections and additions in pencil and ink.

Heading: *Funeral March on the Occasion of H.M. | the King's Death*

Signed at the top: *Rud Langgaard* and dated 1906 and also dated in another hand [Alfrede Larsen]: *29/1 06*

1 leaf, 34 × 25.5 cm; 2 unnumbered pages of writing.

Paper type: 17 staves [!] without manufacturer's name.

In the bottom left margin (recto), RL has written in a microscopic handwriting: *Rud Langgaard | Niels Juelsgade 7⁴ | Copenhagen*. Designated after the last bar: *When my Second Mother is in a melancholy mood | When my Second Mother is in a solemn mood | Full stop [!]*

Commentary to the edition

The edition is based on source A. The notation is in a clumsy handwriting and characterised by formal errors. In b. 4, a displacement occurs, so that from b. 5 to the end of the piece, except in bb. 11-12, the bar line is placed before the two crotchets, instead of before the minim as in bb. 1-3. The editors have chosen to normalise the notation in accordance with bb. 1-3, and to present the piece without typographical indications of rectified errors and omissions. Conjectures are included in the notes below.

Bar	Part	Comment
8	rh, lh	chord 1: the chords supplied with dots
11	lh	minim emended to semibreve
19	lh	chord 1, lowest note: ♯ supplied before E
26	rh	chord 2: ♭ supplied before d ²

30 vh akkord 1: halvnoder ændret til helnoder
31 hh, vh akkorderne forsynet med punkteringer

6 Marche militaire (BVN 12)

A. Afskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 82,13. Usigneret afskrift med blæk [Siegfried Langgaards håndskrift].

Overskrift: *Marche militaire*

Dateret [med Alfrede Larsens håndskrift]: 29/1 1906. – samt påtegnet *Rud: 12 Aar*.

1 blad, 35,5 × 27 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider (kompositionen findes recto; verso rummer en tegning med blæk samt farveprøver).

Papirtype: 20 systemer uden angivelse af fabrikat.

Foroven påtegnet i autograf: *Tilegnet Andenmor*.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**.

Takt	Stemme	Kommentar
7	hh	akkord 2: g ¹ rettet til a ¹ (notationsfejl i A)

7 Sommerdag (BVN 7)

A. Trykt udgave

Fru Alfrede Larsen tilegnet. | RUD IMMANUEL | LANGGAARD. | KOMPOSITIONER. | [...] | Nr. 3. Sommerdag. Klaverstykke. | [...] | Kjøbenhavn & Leipzig. | Wilhelm Hansen, Musik-Forlag. | [...]

5 sider, 35 × 27 cm. Pladenr. 13909 [1906].

B. Trykmanuskript (autograf)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 82,14c (mu 9705.2800). Proveniens: Wilhelm Hansens Musikforlag. Renskrift. Autograf med blæk; tilføjelser og rettelser med blæk og blyant (enkelte tilføjelser i fremmed hånd).

Titel: *Fru Alfrede Larsen | tilegnet | Sommerdag | Klaverstykke | af | Rud I. Langgaard* [I. rettet til *Immanuel* med ELs håndskrift] / [...]

4 blade, 34 × 25,5 cm; 6 beskrevne sider, pagineret: (titel), (blank side), 1-4, [5], (blank side); side 4 med påklæbet retelse.

Papirtype: [Uidentificeret bomærke] *14 System*.

De fleste karakterbetegnelser og dynamiske angivelser synes at være i Siegfried Langgaards håndskrift.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på den trykte kilde **A**. Sammenholdt med manuskriptet **B** kan man konstatere, at der i udgivelsesfasen i 1906 er foretaget små kompositoriske ændringer.

30 lh chord 1: minims emended to semibreves
31 rh, lh chords supplied with dots

6 Marche militaire (BVN 12)

A. Transcript

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 82,13. Unsigned transcript in ink [Siegfried Langgaard's handwriting].

Heading: *Marche militaire*

Dated [in Alfrede Larsen's handwriting]: 29/1 1906. – and designated *Rud: 12 years old*.

1 leaf, 35.5 × 27 cm; 2 unnumbered pages of writing (the composition is on the recto; verso contains a drawing in ink, together with colour samples).

Paper type: 20 staves without manufacturer's name.

Designated at the top, in autograph: *Dedicated to my Second Mother*.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**.

Bar	Part	Comment
7	rh	chord 2: g ¹ emended to a ¹ (notational error in A)

7 Summer Day (BVN 7)

A. Printed edition

Dedicated to Mrs. Alfrede Larsen. | RUD IMMANUEL | LANGGAARD. | COMPOSITIONS. | [...] | No. 3. Summer Day. Piano piece. | [...] | Copenhagen & Leipzig. | Wilhelm Hansen, Music Publishers. | [...]

5 pages, 35 × 27 cm. Plate no. 13909 [1906].

B. Printer's manuscript (autograph)

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 82,14c (mu 9705.2800). Provenance: Wilhelm Hansens Musikforlag. Fair copy. Autograph in ink; additions and corrections in ink and pencil (a few additions in another hand).

Title: *Dedicated to | Mrs. Alfrede Larsen | Summer Day | Piano piece | by | Rud I. Langgaard* [I. corrected to *Immanuel* in EL's handwriting] / [...]

4 leaves, 34 × 25.5 cm; 6 pages of writing, paginated: (title), (blank page), 1-4, [5], (blank page); a correction pasted on page 4.

Paper type: [Unidentified logo] *14 System*.

Most character indications and dynamic markings seem to be in Siegfried Langgaard's handwriting.

Commentary to the edition

The edition is based on the printed source **A**. By comparison with the manuscript **B**, it can be ascertained that small alterations to the composition have been made during the prepara-

Detaljer, der er overset, er tilføjet eller korrigeret i udgaven med **B** som kilde og uden typografisk markering (jfr. noter nedenfor).

Takt	Stemme	Kommentar
3	hh	sidste akkord: marc. fjernet; findes ikke i B t. 3, 27, 59, 83; må være tilføjet af notesætteren som konsekvens af fejllæst stacc. i vh (jfr. følgende note)
	vh	sidste node: marc. rettet til stacc. iht. B (marc. er en fejllæsning; B har stacc. i t. 3, 27, 59, 83)
19	hh	bue i t. 19 tilføjet iht. B (i A findes kun fortsættelsen i t. 20, efter sideskift)
27, 83	vh	sidste node: stacc. tilføjet iht. B
34	hh	bue med begyndelse på akkord 2 tilføjet iht. B (i A findes kun fortsættelsen i t. 35, efter akkoladeskift)
59	vh	node 4-6: stacc. tilføjet iht. B
66	hh	andet taktslag: marc. tilføjet iht. B
85-86	hh	stacc. tilføjet iht. B
92	hh	akkord 2: marc. tilføjet iht. B

ration of the publication in 1906. Overlooked details have been supplied or emended in the edition with **B** as the source and without typographical indication (cf. the notes below).

Bar	Part	Comment
3	rh	last chord: marc. suppressed; it is not in B bb. 3, 27, 59, 83; probably added by the music engraver as a consequence of a misread stacc. in lh (cf. the below note)
	lh	last note: marc. emended to stacc. in accordance with B (marc. is a misreading; B has stacc. in bb. 3, 27, 59, 83)
19	rh	slur in b. 19 supplied in accordance with B (in A , there is only the continuation of the slur after b. 20, after a page break)
27, 83	lh	last note: stacc. supplied in accordance with B
34	rh	slur starting at chord 2 supplied in accordance with B (in A , there is only the continuation of the slur in b. 35, after an accolade break)
59	lh	notes 4-6: stacc. supplied in accordance with B
66	rh	second beat: marc. supplied in accordance with B
85-86	rh	stacc. supplied in accordance with B
92	rh	chord 2: marc. supplied in accordance with B

8 Sarabande (BVN 6)

A. Trykt udgave

Frk. Philippa Paludan-Müller tilegnet. | RUD IMMANUEL | LANGGAARD. | KOMPOSITIONER. | [...] | Nr. 4. Sarabande. Klaverstykke. | [...] | Kjøbenhavn & Leipzig. | Wilhelm Hansen, Musik-Forlag. | [...] | 5 sider, 35 × 27 cm. Pladenr. 13908 [1906].

B. Trykmanuskript (autograf)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 82,14a (mu 9705.2800). Proveniens: Wilhelm Hansens Musikforlag. Renskrift. Autograf med blæk; tilføjelser og rettelser med blæk og blyant (enkelte tilføjelser i fremmed hånd). Titel: *Frk. Philippa Paludan-Müller | tilegnet | Sarabande | Klaverstykke | af | Rud I. Langgaard* [I. rettet til *Immanuel* med Emma Langgaards håndskrift] | [...] | 4 blade, 34 × 25,5 cm; 5 beskrevne sider, pagineret: (titel), (blank side), 1-3, [4], (2 blanke sider); på side 1 og 2 findes påklæbte rettelser, blad 3 udgøres af to sammenklæbte blade. Papirtype: [Uidentificeret bomærke] 14 System. Tempoangivelsen *Andante espressivo* er i Siegfried Langgaards håndskrift.

8 Sarabande (BVN 6)

A. Printed edition

Dedicated to Miss Philippa Paludan-Müller. | RUD IMMANUEL | LANGGAARD. | COMPOSITIONS. | [...] | No. 4. Sarabande. Piano piece. | [...] | Copenhagen & Leipzig. | Wilhelm Hansen, Music Publishers. | [...] | 5 pages, 35 × 27 cm. Plate no. 13908 [1906].

B. Printer's manuscript (autograph)

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 82,14a (mu 9705.2800). Provenance: Wilhelm Hansens Musikforlag. Fair copy. Autograph in ink; additions and corrections in ink and pencil (a few additions in another hand). Title: *Dedicated to | Philippa Paludan-Müller | Sarabande | Piano piece | by | Rud I. Langgaard* [I. corrected to *Immanuel* in Emma Langgaard's handwriting] | [...] | 4 leaves, 34 × 25.5 cm; 5 pages of writing, paginated: (title), (blank page), 1-3, [4], (2 blank pages); on pages 1 and 2, corrections are pasted on, fol. 3 consists of two leaves pasted together. Paper type: [Unidentified logo] 14 System. The tempo indication *Andante espressivo* is in Siegfried Langgaard's handwriting.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på den trykte kilde **A**. Sammenholdt med manuskriptet **B** kan man konstatere, at der i udgivesfasen i 1906 er foretaget små kompositoriske ændringer. Detaljer, der er overset, er tilføjet eller korrigeret i udgaven her med **B** som kilde og uden typografisk markering (jfr. noter nedenfor).

Takt	Stemme	Kommentar
8	hh	akkord 1: ♯ for e ¹ tilføjet iht. B
22, 25	hh	akkord 1, øverste node: ten. tilføjet iht. B
27-28	–	A har < i t. 27 og > i t. 28; i B er kilerne overstreget og der er anført <i>p</i> ; udgaven følger B
41	vh	bue forlænget fra node 3 til 4 iht. B
42	vh	bue tilføjet iht. B
56	hh	♯ for e ¹ forekommer i A og B først på akkord 4

9 Nat paa Sundet (BVN 21)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 82,15. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte tilføjelser med blyant).

Overskrift: *Nat paa Sundet* | (*Stambogsblad*.)

Signeret og dateret til slut: *Rud Langgaard* | *Komp 17/4 07 København*

1 blad, 25,5 × 34,5 cm; 1 beskrevet side.

Papirtype: 14 systemer uden angivelse af fabrikat.

Foroven påtegnet: *Til min kære Andenmor* | *fra Rud Langgaard*. Efter kompositionen findes en overstreget påskrift: *Kære Frk. Hjorth* | *Hermed det Stambogsblad som jeg* | *talte om prøv og spil det med disse* | *Pedalangivelser jeg har sat.* | *Den skal spilles meget* | *udtryksfuldt*

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**.

10 Paa en Kirkegaard ved Nat (BVN 22)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 82,16. Autograf. Renskrift med blæk (enkelte rettelser med blæk og blyant)

Overskrift: *Paa en Kirkegaard ved Nat* [desuden den oprindelige, nu overstregede titel: *Paa Kirkegaarden (Nat)*]

Signeret og dateret til slut: *Rud Langgaard* | *Maj 1907.* | *København.*

1 blad, 26 × 34,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider (renskriften omfatter 1 side; verso rummer ubetegnet blyantskitse).

Commentary to the edition

The edition is based on the printed source **A**. By comparison with the manuscript **B**, it can be ascertained that minor alterations to the compositions have been made during the preparation of the publication in 1906. Overlooked details have been supplied or emended in the edition with **B** as the source and without typographical indication (cf. the notes below).

Bar	Part	Comment
8	rh	chord 1: ♯ before e ¹ supplied in accordance with B
22, 25	rh	chord 1, top note: ten. supplied in accordance with B
27-28	–	A has < in b. 27 and > in b. 28; in B , the hairpins are crossed out, and <i>p</i> is indicated; the edition follows B
41	lh	slur extended from note 3 to note 4 in accordance with B
42	lh	slur supplied in accordance with B
56	rh	♯ before e ¹ does not occur in A and B until chord 4

9 Night on the Sound (BVN 21)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 82,15. Autograph. Fair copy in ink (a few additions in pencil).

Heading: *Night on the Sound* | (*Family Album Leaf*.)

Signed and dated at end: *Rud Langgaard* | *Comp 17/4 07 Copenhagen*

1 leaf, 25.5 × 34.5 cm; 1 page of writing.

Paper type: 14 staves without manufacturer's name.

Inscription at the top: *To my dear Second Mother* | *from Rud Langgaard*. After the composition, there is a deleted inscription: *Dear Miss Hjorth* | *Here is the family album leaf which I* | *talked about try and play it with these* | *pedal marks I have entered.* | *It must be played very* | *expressively*

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**.

10 In a Churchyard at Night (BVN 22)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 82,16. Autograph. Fair copy in ink (a few corrections in ink and pencil)

Heading: *In a Churchyard at Night* [in addition, there is the original title, now deleted: *In the Churchyard (Night)*]

Signed and dated at end: *Rud Langgaard* | *May 1907.* | *Copenhagen.*

1 leaf, 26 × 34.5 cm; 2 unnumbered pages of writing (The fair copy comprises 1 page; verso contains an undesignated pencil sketch).

Papirtype: 14 systemer uden angivelse af fabrikat.
Forneden påtegnet: *Til Andenmor | fra Rud Langgaard*

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

Takt	Stemme	Kommentar
5, 13, 23,		
45	hh, vh	RL noterer pausen som ♯ i stedet for ♯ (fejlen er rettet uden typografisk markering)
14	hh, vh	rytmen er fejlnoteret af RL, som angiver den første samklang med en fjerdedels værdi efterfulgt af en punkteret 32-dels pause og en 16-dels optakt; udgiverne antager at rytmen skal være som i t. 5, 13, 23 og 45 og har rettet nodeværdierne i analogi hermed (uden typografisk markering)

11 Morgen ved Stranden (BVN 28)

A. Afskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 82,18. Usigneret afskrift med blæk [Alfrede Larsens håndskrift]; enkelte tilføjelser med blyant.

Overskrift: *Morgen ved Stranden.* | (*Stambogsblad*)

Dateret foroven: *Nov. 1907.*

1 blad, 26 × 34,5 cm; 1 beskrevet side.

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

Foroven påtegnet i autograf: *Til min kære Andenmor | fra din hengivne Rud.*

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Der angives ingen styrkegrad ved stykkets begyndelse.

Takt	Stemme	Kommentar
45	vh	buer mellem arpeggionoder og akkord tilføjet uden typografisk markering (i vh er buerne tilføjet i A med blyant)

12 Graven (BVN 29)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 82,17. Autograf. Renskrift med blæk; enkelte tilføjelser med blyant.

Overskrift: *Graven.*

Signeret og dateret til slut: *Rud Langgaard | 6 Nov. 07*

1 blad, 26 × 34,5 cm; 1 beskrevet side.

Papirtype: 16 systemer uden angivelse af fabrikat.

Forneden påtegnet: *Til Andenmor.*

Paper type: 14 staves without manufacturer's name.

Designated at the bottom: *To my Second Mother | from Rud Langgaard*

Commentary to the edition

The edition is based on source A.

Bar	Part	Comment
5, 13, 23,		
45	rh, lh	RL notates the rest as ♯ instead of ♯ (the error is emended without typographical indication)
14	rh, lh	the rhythm is erroneously notated by RL who notates the first harmony as a crotchet, followed by a dotted demisemiquaver rest and a semiquaver anacrusis; the editors assume that the rhythm must be as in bb. 5, 13, 23 og 45, and have emended the note values by analogy with this (without typographical indication)

11 Morning by the Beach (BVN 28)

A. Transcript

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 82,18. Unsigned transcript in ink [Alfrede Larsen's handwriting]; a few additions in pencil.

Heading: *Morning by the Beach.* | (*Family Album Leaf*)

Dated at the top: *Nov. 1907.*

1 leaf, 26 × 34.5 cm; 1 page of writing.

Paper type: 10 staves without manufacturer's name.

Designated in autograph at the top: *To my dear Second Mother | from your devoted Rud.*

Commentary to the edition

The edition is based on source A. There is no dynamic marking at the beginning of the piece.

Bar	Part	Comment
45	lh	slurs between the arpeggio notes and the chord supplied without typographical indication (in lh, the slurs are supplied in A in pencil)

12 The Grave (BVN 29)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 82,17. Autograph. Fair copy in ink; a few additions in pencil.

Heading: *The Grave.*

Signed and dated at end: *Rud Langgaard | 6 Nov. 07*

1 leaf, 26 × 34.5 cm; 1 page of writing.

Paper type: 16 staves without manufacturer's name.

Designated at the bottom: *For my Second Mother.*

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

Takt	Stemme	Kommentar
15	vh	den overbundne ottendedelsnode og den følgende pause mangler i A (tilføjet uden typografisk markering)

13 Stambogsblad (BVN 38)

A. Afskrift med rettelser i autograf

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 82,19. Afskrift med blæk ved Felix Ramsøe; enkelte rettelser og tilføjelser i autograf med blyant.

Overskrift: *Stambogsblad*.

Dateret (autograf, første nodeside foroven): *1909 Foraar! April*

2 blade, 34,5 × 26 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider.

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

Påtegnet i autograf foroven: *Komp til Fru Augustinus (en Fødselsdag)* – og til slut: *Renskrevet af Musiker Felix Ramsøe † 1914*

Foroven påtegnet med CLs håndskrift: (*fremført i radioen af Bengt Johnsson 1955*)

Rettelser og tilføjelser findes i t. 2, 4, 14, 15, 23, 25, 27, 35, 42.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Komponistens rettelser og tilføjelser i denne kilde respekteres.

14 Klaverstykke (g-mol) (BVN 40)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 82,20. Autograf. Renskrift med blæk.

Uden titel

Dateret til slut: *Komponeret 14 Juni 09*.

1 blad, 35,5 × 27 cm; 1 beskrevet side.

Papirtype: *B. & H. Nr. 11. A.* (18 systemer).

Forneden påtegnet: *Til Andenmor | fra din altid hengivne | Rud Langgaard | 14 Juni 1909*.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

15 Albumsblad [II] (BVN 54)

A. Afskrift med rettelser i autograf

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 82,21. Afskrift med blæk ved Felix Ramsøe; rettelser og tilføjelser i autograf med blæk og blyant.

Commentary to the edition

The edition is based on source A.

Bar	Part	Comment
15	lh	the tied quaver and the subsequent rest are missing in A (supplied without typographical indication)

13 Family Album Leaf (BVN 38)

A. Transcript with corrections in autograph

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 82,19. Transcript in ink by Felix Ramsøe; a few corrections and additions in autograph in pencil.

Heading: *Family Album Leaf*.

Dated (autograph, first page of music at the top): *1909 Spring! April*

2 leaves, 34.5 × 26 cm; 4 unnumbered pages of writing.

Paper type: 10 staves without manufacturer's name.

Designated in autograph at the top: *Comp for Mrs. Augustinus (a birthday)* – and at the end: *Fair copy by musician Felix Ramsøe † 1914*

Designated at the top in CL's handwriting: (*performed on the radio by Bengt Johnsson 1955*)

Corrections and additions are in bb. 2, 4, 14, 15, 23, 25, 27, 35, 42.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. The composer's corrections and additions in this source are respected.

14 Piano Piece (G minor) (BVN 40)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 82,20. Autograph. Fair copy in ink.

Without title

Dated at end: *Composed 14 June 09*.

1 leaf, 35.5 × 27 cm; 1 page of writing.

Paper type: *B. & H. Nr. 11. A.* (18 staves).

Designated at the bottom: *For my Second Mother | from your always devoted | Rud Langgaard | 14 June 1909*.

Commentary to the edition

The edition is based on source A.

15 Album Leaf [II] (BVN 54)

A. Transcript with corrections in autograph

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 82,21. Transcript in ink by Felix Ramsøe; corrections and additions in autograph in ink and pencil.

Overskrift: *Albumsblad*. [skrevet oven i den tidligere, nu ud-raderede titel *Silvestergruss aus Berlin*]

Signeret og dateret til slut (autograf): *Rud Langgaard | Berlin. December 1912*. (dateringen gentaget foroven på første nodeside med blyant).

2 blade, 34,5 × 26 cm; 4 beskrevne sider, pagineret: [1], 2-4. Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

Foroven på første nodeside påtegnet: *Nytaarshilsen | Til Fru Augustinus*. – og til slut: *Renskrevet af Musiker Felix Ramsøe*. På første nodeside med CLs håndskrift: (*fremført i Radioen af Bengt Johnsson 1955*)

Rettelser med blyant findes i t. 1-4, 6-14, 17, 19-22, 24-26, 31 og 33.

B. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 82,21a. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Silvester-Gruss aus Berlin Meine[r] liebe[n] Gönnerinn Frau Augustinus gewidmet*

Signeret og dateret til slut: *Rud Langgaard | Berlin 31 Dec. 1912 | !Prosit Neujahr!*

1 blad, 35,5 × 27 cm; 1 beskrevet side.

Papirtype: *B. & H. Nr. 13. A. / 8.10.* (22 systemer).

Stykket er foroven betegnet *I*. [= sats I?]

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Komponistens rettelser og tilføjelser i denne kilde respekteres. Fejl og mangler i afskriften er elimineret ved kollation med autografmanuskriptet kilde B.

Takt	Stemme	Kommentar
6	hh	buen forlænget fra node 2 til node 3 iht. B
17	vh	understemme: buen forlænget fra node 2 til node 3 iht. B
29	vh	bue tilføjet iht. B
31	hh	buens forlængelse fra t. 30 tilføjet iht. B
32	hh	<i>pp</i> justeret og \rhd tilføjet iht. B

16-23 Sommerferie i Blekinge (BVN 123)

A. Renskrift (ukomplet)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 83,2. Autograf. Renskrift med blæk; enkelte rettelser med blæk. Ukomplet (sats I mangler, sats II og X mangler delvis). Overskrift med blyant (første nodeside): *Klaverstykker. 1916* [ingen yderligere datering]

8 blade, 35,5 × 27 cm; 16 beskrevne, upaginerede sider.

Papirtype: *B. & H. Nr. 12. A. / 7.14.* (20 systemer).

Heading: *Album Leaf*. [written on top of the earlier, now erased title *Silvestergruss aus Berlin*]

Signed and dated at end (autograph): *Rud Langgaard | Berlin. December 1912*. (the dating repeated in pencil at the top of the first page of music).

2 leaves, 34.5 × 26 cm; 4 pages of writing, paginated: [1], 2-4. Paper type: 10 staves without manufacturer's name.

Designated at the top of the first page of music: *New Year's Greeting | For Mrs. Augustinus*. – and at the end: *Fair copy by musician Felix Ramsøe*.

On the first page of music in CL's handwriting: (*performed on the radio by Bengt Johnsson 1955*)

Corrections in pencil are in bb. 1-4, 6-14, 17, 19-22, 24-26, 31 and 33.

B. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 82,21a. Autograph. Fair copy in ink.

Heading: *Silvester-Gruss aus Berlin Meine[r] liebe[n] Gönnerinn Frau Augustinus gewidmet*

Signed and dated at end: *Rud Langgaard | Berlin 31 Dec. 1912 | !Prosit Neujahr!*

1 leaf, 35.5 × 27 cm; 1 page of writing.

Paper type: *B. & H. Nr. 13. A. / 8.10.* (22 staves).

At the top, the piece is designated *I*. [= movement I?]

Commentary to the edition

The edition is based on source A. The composer's corrections and additions in this source are respected. Errors and omissions in the transcript are eliminated by collation with the autograph manuscript source B.

Bar	Part	Comment
6	rh	the slur is extended from note 2 to note 3 in accordance with B
17	lh	lower part: the slur is extended from note 2 to note 3 in accordance with B
29	lh	slur supplied in accordance with B
31	rh	extension of the slur from b. 30 supplied in accordance with B
32	rh	<i>pp</i> adjusted and \rhd supplied in accordance with B

16-23 Summer Holidays in Blekinge (BVN 123)

A. Fair copy (incomplete)

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 83,2. Autograph. Fair copy in ink; a few corrections in ink. Incomplete (movement I is missing, movements II and X are partly missing).

Heading in pencil (first page of music): *Piano pieces. 1916* [no further dating]

8 leaves, 35.5 × 27 cm; 16 unnumbered pages of writing.

Paper type: *B. & H. Nr. 12. A. / 7.14.* (20 staves).

Manuskriptets første og sidste blade er forsvundet, hvorved sats I er gået tabt, af sats II findes kun de 18 sidste takter, og af sats X er bevaret de første 54 takter.

Sats III (*Søndag på Kirkebakken*) var oprindeligt betegnet *Ved Kyrkhult Kirke*, sats VI (*Svensk*) var oprindeligt betegnet *Svenske Folkemelodier*.

B. Paa Tur (afskrift med tilføjelser i autograf)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 83,2a. Usigneret afskrift med blæk; tilføjelser og enkelte rettelser i autograf med blæk og blyant.

Overskrift: *Rococco!* [overskrevet, tidligere betegnelse: *No 4 Sommerdag*]

Dateret til slut (autograf): *comp. Foraar 1916*

2 blade, 35,5 × 27 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider.

Papirtype: *B. & H. Nr. 1. A. / 1.16.* (12 systemer).

Foroven på første nodeside et digt i fire strofer signeret *R.L.* ("Der spænder Bro af Maanestraaler") med overskriften (*30 August 1916*) [Emma Langgaards 55 års fødselsdag].

Rettelserne omfatter dels fortegnstilføjelser i t. 7 og 12, dels kompositionsændringer i t. 19.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. Fortegnstilføjelser, som er foretaget i kilde **B** (*Paa Tur*), optages i udgaven uden typografisk markering, mens de kompositoriske ændringer i t. 19 i samme kilde lades ude af betragtning (jfr. noter nedenfor). Udgaven præsenterer sats III-X. De bevarede 57 takter af sats X (*Aften med Dans*) antages at udgøre en substantiel del af det oprindelige stykke, og udgiverne har valgt at medtage det med tilføjelse af en kort, konstrueret afslutning, baseret på en opførelsesversion af sats I-II og X tilrettelagt af Niels Marthinsen i 2008.

Takt Stemme Kommentar

18 *Kafferep og Resignation*

12 hh sidste node er i **A** forsynet med et marc., der imidlertid er overstreget

26 hh sidste node: oprindeligt noteret ♭, for e² er overstreget i **A**

21 *Paa Tur*

– – **B** har tempoangivelsen *Giocoso tranquillo*

7 hh femtesidste tone: ♯ for a² tilføjet iht. **B**
vh akkord 2, øverste tone: ♯ for a¹ tilføjet iht. **B**

12 vh(hh) node 8: ♯ for d¹ tilføjet iht. **B**
vh(hh) node 10: ♯ for c¹ tilføjet iht. **B**

The first and last pages of the manuscript have disappeared, whereby movement I has been lost, of movement II only the last 18 bars exist, and of movement X the first 54 bars are preserved.

Movement III (*Outside the Church on a Sunday*) was originally designated *At Kyrkhult Church*, movement VI (*Swedish*) was originally designated *Swedish Folk Tunes*.

B. On a Trip (transcript with additions in autograph)

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 83,2a. Unsigned transcript in ink; additions and a few corrections in autograph in ink and pencil.

Heading: *Rococco!* [overwritten, earlier designation: *No 4 Summer Day*]

Dated at end (autograph): *comp. Spring 1916*

2 leaves, 35.5 × 27 cm; 4 unnumbered pages of writing.

Paper type: *B. & H. Nr. 1. A. / 1.16.* (12 staves).

At the top of the first page of music, there is a poem in four stanzas, signed *R.L.* ("Beams from the moon form a bridge") with the heading (*30 August 1916*) [Emma Langgaard's 55th birthday].

The corrections comprise additions of accidentals in bb. 7 and 12, as well as alterations to the composition in b. 19.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. Additions of accidentals which were made in source **B** (*On a Trip*), are included in the edition without typographical indications, while the compositional changes in b. 19 in the same source are disregarded (cf. the notes below). The edition presents movements III-X. It is assumed that the 57 bars which are preserved of movement X (*Evening with Dancing*), constitute a substantial part of the original piece, and the editors have chosen to include it, supplied with a short, hypothetical conclusion, based on a performing version of movements I-II and X prepared by Niels Marthinsen in 2008.

Bar Part Comment

18 *Coffee Party and Resignation*

12 rh last note in **A** has a marc., which, however, is deleted

26 rh last note: originally indicated ♭ before e² deleted in **A**

21 *On a Trip*

– – **B** has the tempo indication *Giocoso tranquillo*

7 rh fifth last note: ♯ before a² supplied in accordance with **B**

lh chord 2, top note: ♯ before a¹ supplied in accordance with **B**

12 lh(rh) note 8: ♯ before d¹ supplied in accordance with **B**

lh(rh) note 10: ♯ before c¹ supplied in accordance with **B**

19	hh	B: node 5: tonen ais ¹ overstreget
	hh	B: node 18: c ¹ ændret til e ¹
	hh	B: node 21: g ¹ ændret til overbundet a ¹
	vh	B: node 9 ændret til en pause

24 I Kirken (BVN 178)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 83,11. Autograf. Renskrift med blæk; enkelte rettelser og tilføjelser med blæk og blyant.

Overskrift: "I Kirken" [skrevet oven i en tidligere, nu udraderet titel: *Sponsa Christi*]

Signeret og dateret til slut: *comp. 1923 / R.L.*

2 blade, 34,5 × 26 cm; 4 beskrevne sider, pagineret: (1), 2-4 (paginering ikke i RL's hånd).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Skrift og papir tyder på at manuskriptet er udarbejdet ca. 1940 som en version af *Angelus* (BVN 182), sats III. Manuskriptet til dette værk (RLS 83,12) betragtes ikke som kilde til nærværende, selvstændige version af stykket.

Takt	Stemme	Kommentar
24-36	hh, vh	de dynamiske kiler er anført uregelmæssigt; i t. 24, 28 og 36 var oprindeligt angivet < mellem node 2 og 4 og > mellem node 5 og 6; RL har forlænget den første kile til node 6 uden at annullere dim.-kilen; en markering i t. 28 tyder på, at han har ønsket dim. flyttet til den følgende takts begyndelse, sådan som det anføres i udgaven

25 Sponsa Christi [1923/1927] (BVN 198)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 83,9. Autograf. Renskrift med blæk; utallige rettelser og tilføjelser med blyant, blæk og farvestift.

Titel (blyant): *No. 3* [oprindelig titel (blyant): *Hymne | for | Klaver* – dette er med farvestift rettet til: *Sponsa Christi | Klaver | Rued Langgaard | 1923* [opr. 1922] (manuskriptet har en overgang tjent som omslag for et korværk hvis titel er skrevet oven i den oprindelige titelpåskrift)

Overskrift (med farvestift, s. 1): *Sponsa Christi* – med blyant også betegnet (1)

Dateret til slut: *17 Juli 27. | Liselund | "Schweitzerhytten"*

2 blade, 34 × 27 cm; 4 beskrevne sider, pagineret: (titel), 1-3.

Papirtype: *B. & H. Nr. 1.* (12 systemer).

Foroven på s. 1 påtegnet: *alle Blæknoder renskrives*

19	rh	B: note 5: the note a ^{#1} deleted
	rh	B: note 18: c ¹ altered to e ¹
	rh	B: note 21: g ¹ altered to a tied a ¹
	lh	B: note 9 altered to a rest

24 In the Church (BVN 178)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 83,11. Autograph. Fair copy in ink; a few corrections and additions in ink and pencil.

Heading: "In the Church" [written on top of an earlier title which is now erased: *Sponsa Christi*]

Signed and dated at end: *comp. 1923 / R.L.*

2 leaves, 34.5 × 26 cm; 4 pages of writing, paginated: (1), 2-4 (pagination not in RL's hand).

Paper type: 12 staves without manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. The handwriting and paper indicate that the manuscript was prepared about 1940 as a version of *Angelus* (BVN 182), movement III. The manuscript for this work (RLS 83,12) is not regarded a source for the present, independent version of the piece.

Bar	Part	Comment
24-36	rh, lh	the dynamic hairpins are irregularly marked; in bb. 24, 28 and 36, < was originally placed between notes 2 and 4, and > between notes 5 and 6; RL extended the first hairpin to note 6 without annulling the dim. hairpin; a marking in b. 28 indicates that he intended to move dim. to the beginning of the following bar, as stated in the edition

25 Sponsa Christi [1923/1927] (BVN 198)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 83,9. Autograph. Fair copy in ink; numerous corrections and additions in pencil, ink and crayon.

Title (pencil): *No. 3* [original title (pencil): *Hymn | for | piano* – this is corrected in crayon to: *Sponsa Christi | Piano | Rued Langgaard | 1923* [originally 1922] (for a time, the manuscript served as the cover for a choral work, the title of which is written on top of the original title inscription)

Heading (in crayon, p. 1): *Sponsa Christi* – also designated, in pencil (1)

Dated at end: *17 July 27. | Liselund | "The Swiss Cottage"*

2 leaves, 34 × 27 cm; 4 pages of writing, paginated: (title), 1-3.

Paper type: *B. & H. Nr. 1.* (12 staves).

Designated at the top of p. 1: *fair copy of all notes in ink to be made*

Kilden er skitsepræget gennemrevideret med blyant og blæk; revisionen inkluderer et betydeligt spring i midten af sætten og en slutningsændring, som er noteret på manuskriptets titelside.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 83,10. Autograf. Skitse med blæk.

Overskrift (med blyant): *Sponsa Christi Forandring*

Dateret 17/6. [i.e. 17/7?] / *Schweitzerhytten, / Liselund*

1 blad, 34 × 27 cm; 2 beskrevne sider; skitsen omfatter 1 side (verso rummer blækskitse til No 2 *Sponsa* med bemærkningen *Renskrives* samt skitsefragmenter vedrørende to andre værker).

Papirtype: 16 systemer uden angivelse af fabrikat.

Indeholder t. 52-67 med overskriften *Magnificamente*.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A** med støtte i **B** for så vidt angår enkelte uklare detaljer. Med bemærkningen "alle Blæknoder renskrives" tilkendegiver RL, at den oprindelige renskrift fra 1927 repræsenterer stykkets endegyldige form. Nogle få blækrettelser i t. 48-50 og t. 52 (herunder annullering af t. 49) samt 4 takter af en slutningsændring, som er skitseret med blæk, betragtes som sammenhørende med den revisionsfase, RL ønskede elimineret. Udgaven præsenterer således stykket som det blev renskrevet i 1927.

Takt	Stemme	Kommentar
22, 37,		
43	vh	akkord 2: punktering tilføjet i analogi med t. 24, 28, 30, 41
41	vh	understemme, node 1: den overbundne fjerdedel tilføjet uden typografisk markering (RLs forglemmelse skyldes akkoladeskift i A mellem t. 40 og 41)

26 Klaverstykke (Des-dur) (BVN 184)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 86,2. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: 2.

Dateret til slut: 19-9 24. (*Fredag*.)

1 blad, 34,5 × 27 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider.

Papirtype: *Wilhelm Hansen København* [bomærke] Nr. 5. F. 16. (16 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. Det er uvist, hvilken sammenhæng stykket har indgået i som sats II.

Takt	Stemme	Kommentar
5	vh	node 6: f ¹ rettet til d ¹ i analogi med t. 52 (f ¹ betragtes som notationsfejl)

The source has been thoroughly revised in a sketchy manner in pencil and ink; the revision includes a significant leap in the middle of the movement, and an altered ending which is written on the title page of the manuscript.

B. Sketch

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 83,10. Autograph. Sketch in ink.

Heading (in pencil): *Sponsa Christi alteration*

Dated 17/6. [i.e. 17/7?] / *The Swiss Cottage, / Liselund*

1 leaf, 34 × 27 cm; 2 pages of writing; the sketch comprises 1 page (verso contains sketch in ink No. 2 *Sponsa* with the remark *Fair copy to be made*, together with fragments of sketches for two other works).

Paper type: 16 staves without manufacturer's name.

Contains bb. 52-67 with the heading *Magnificamente*.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A** supported by **B** as regards some unclear details. With the remark "fair copy of all notes in ink to be made", RL indicates that the original fair copy from 1927 represents the final form of the piece. A few ink corrections in bb. 48-50 and b. 52 (including the annullment of b. 49), together with 4 bars of an altered ending sketched in ink, are regarded as belonging to the revision phase which RL intended to eliminate. Thus, the edition presents the piece as it appeared when fair-copied in 1927.

Bar	Part	Comment
22, 37,		
43	lh	chord 2: dot supplied by analogy with bb. 24, 28, 30, 41
41	lh	lower part, note 1: the tied crotchet supplied without typographical indication (RL's oversight was caused by an accolate break in A between bb. 40 and 41)

26 Piano Piece (D flat major) (BVN 184)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 86,2. Autograph. Fair copy in ink.

Heading: 2.

Dated at end: 19-9 24. (*Friday*.)

1 leaf, 34.5 × 27 cm; 2 unnumbered pages of writing.

Paper type: *Wilhelm Hansen København* [logo] Nr. 5. F. 16. (16 staves).

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. It is not known, in which context the piece served as movement II.

Bar	Part	Comment
5	lh	note 6: f ¹ emended to d ¹ by analogy with b. 52 (f ¹ is regarded as a notational error)

25 hh node 3 (akkord), nederste node: g¹ er i A forsynet med et # som er overstreget
64 vh sidste node angivet som en ottendedel, næstsidste node er dog uden punktering

25 rh note 3 (chord): in A, the lower note g¹ is provided with a # which is deleted
64 lh last note is notated as a quaver, however, there is no dot at the penultimate note

27-29 Tre sonatesatser (BVN [186])

A. To satser [1-2] i renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 86,4. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blyant og blæk.

De to satser er påtegnet henholdsvis: ?3 – og: 4 Del

Sats 1 dateret ved begyndelsen: *Komp Marts 1925* – og til slut: *Marts 1925. – 14 Marts 1925.*; sats 2 dateret til slut: *16 Marts 1925.*

3 blade, 34 × 27 cm; 6 beskrevne sider, pagineret: 7-12 (7-8 dog ompagineret med blyant til 11-12); sidste side rummer desuden skitser til orkestermusik.

Papirtype: *Wilhelm Hansen København* [bomærke] Nr. 5. F. 16. (16 systemer).

Sats 1 er stedvis forsynet med en tilføjet, skitseret solostemme (violin?). Satsen har på et tidspunkt været inddraget i en anden, ukendt sammenhæng, hvorved pagineringen blev ændret fra 7-8 til 11-12 og de sidste 7 takter, som står på s. 9, blev gentaget nederst på s. 12 (ny pag.).

Sats 2 slutter ufuldført med et taktskift til C og en asterisk, hvorefter dateringen er anført. 7 takter s. 10 er annulleret med blæk.

B. Slutning af en sats

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 86,5. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser med blyant.

Betegnet: * *Slutning til tredje Afsnit.*

Dateret til slut: *Omskrevet i Marts. / 1925*

1 blad, 34,5 × 27 cm (udsnit på 25,5 × 18 cm skåret bort); 1 beskrevet side, pagineret: 6.

Papirtype: 16 systemer uden angivelse af fabrikat.

Omfatter 6 afsluttende takter af en sats.

C. Langsom sats [3] i renskrift (D-dur)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 86,7. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blyant og blæk.

Ubetegnet (tempoangivelse: *Andantino tranquillo*)

Dateret til slut: *19 Juli 1925. / Bagsværd*

2 blade, 34,5 × 27 cm; 4 beskrevne sider, pagineret 11-14.

Papirtype: *Wilhelm Hansen København* [bomærke] Nr. 5. F. 16. (16 systemer).

Rettelser findes i t. 44, 52, 55-62, 64, 72, 80-85, 96-97, 99, 104-105.

27-29 Three sonata movements (BVN [186])

A. Two movements [1-2], fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 86,4. Autograph. Fair copy in ink; corrections and additions in pencil and ink.

The two movements are designated: ?3 – and: *Part 4*, respectively

Movement 1 dated at the beginning: *Comp March 1925* – and at the end: *March 1925. – 14 March 1925.*; movement 2 dated at end: *16 March 1925.*

3 leaves, 34 × 27 cm; 6 pages of writing, paginated: 7-12 (however, pp. 7-8 are re-paginated 11-12 in pencil); last page also contains sketches for orchestral music.

Paper type: *Wilhelm Hansen København* [logo] Nr. 5. F. 16. (16 staves).

In places, movement 1 has an added draft of a solo part (violin?). At some point, this movement was included in a different, unknown context, whereby the pagination was changed from 7-8 to 11-12, and the last 7 bars, which are on p. 9, were repeated at the bottom of p. 12 (new pagination).

Movement 2 is incomplete and ends with a change of time signature to C and an asterisk, after which the dating is entered. 7 bars on p. 10 have been annulled in ink.

B. Ending of a movement

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 86,5. Autograph. Fair copy in ink; corrections in pencil.

Designated: * *Ending for the third part.*

Dated at end: *Rewritten in March. / 1925*

1 leaf, 34,5 × 27 cm (section measuring 25,5 × 18 cm cut off); 1 page of writing, paginated 6.

Paper type: 16 staves without manufacturer's name.

Comprises 6 concluding bars of a movement.

C. Slow movement [3], fair copy (D major)

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 86,7. Autograph. Fair copy in ink; corrections and additions in pencil and ink.

Undesignated (tempo indication: *Andantino tranquillo*)

Dated at end: *19 July 1925. / Bagsværd*

2 leaves, 34,5 × 27 cm; 4 pages of writing, paginated: 11-14.

Paper type: *Wilhelm Hansen København* [logo] Nr. 5. F. 16. (16 staves).

Corrections are in bb. 44, 52, 55-62, 64, 72, 80-85, 96-97, 99, 104-105.

D. Langsom sats [3] i renskrift (Des-dur)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 86,6. Autograf. Renskrift med blæk; gennemrettet med blyant og blæk.

Overskrift 3.

Dateret til slut: *Bagsværd. / Villa "Coris." / 4 Juli 1925.* / [lige under 1925 med blyant tilføjet: (1891)]

2 blade, 34,5 × 27 cm; 4 beskrevne sider, pagineret 12-15.

Papirtype: *Wilhelm Hansen København* [bomærke] Nr. 5. F. 16. (16 systemer).

Kommentar til udgaven

De to satser (1-2) i kilde **A** er sammenhængende, og det formodes, at det drejer sig om satser (III og IV) af en ikke fuldført forløber for sonaten BVN 186. Sats 2 slutter ufuldført med et taktskift og en asterisk, som ikke henviser til noget sted i samme kilde. Da kilde **B** imidlertid rummer slutningen af en sats i samme takt- og toneart og er forsynet med en asterisk, har udgiverne forsøgsvis kombineret de to kilder, hvorved også sats 2 kan udgives. Udgaven af sats 1-2 er således baseret på kilde **A** i kombination med kilde **B**.

Sats 1: Blyantsrettelserne er uklare og deres relation til den oprindeligt renskrevne sats er usikker. Udgaven følger den blækskrevne version og respekterer de rettelser, som er foretaget med blæk i denne.

Sats 2: Passagen t. 37-43 er annulleret med blæk. Takterne er de sidste på manuskriptets side 10. Efter t. 36 har RL rettet 4# 3/4 til 1b 6/8, hvilket indikerer at satsen ikke skulle fortsætte med t. 44 ff. på side 11, og at de 7 takter er overstreget med henblik på en revision med inddragelse af nyt materiale. Udgaven ignorerer derfor rettelser med blæk og blyant og præsenterer satsen i dens fuldstændige, renskrevne form. Et par korrektioner, som må være foretaget under renskrivningen, respekteres dog.

Sats 3 foreligger i en version i Des-dur (kilde **D**) og en senere version i D-dur (kilde **C**). Udgaven præsenterer sidstnævnte version med indarbejdelse af alle komponistens rettelser.

Takt	Stemme	Kommentar
------	--------	-----------

Takt	Stemme	Kommentar
Sats 1		
76	hh, vh	RL henviser til den rettede, opr. næsten identiske t. 30; henvisningen er anført med blyant og udgiverne har valgt at bibeholde den oprindelige blækversion i t. 76
Sats 3		
65	vh	bue node 1-3 og node 4-6 udeladt; buer node 2-3 og 5-6 bibeholdt i analogi med t. 53, 54 og 66

D. Slow movement [3], fair copy (D flat major)

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 86,6. Autograph. Fair copy in ink; thoroughly corrected in pencil and ink.

Heading 3.

Dated at end: *Bagsværd. / Villa "Coris." / 4 July 1925.* / [added in pencil, just below 1925: (1891)]

2 leaves, 34.5 × 27 cm; 4 pages of writing, paginated 12-15.

Paper type: *Wilhelm Hansen København* [logo] Nr. 5. F. 16. (16 staves).

Commentary to the edition

The two movements (1-2) in source **A** are coherent, and it is presumed that these are movements (III and IV) of an unfinished precursor of the sonata BVN 186. Movement 2 is incomplete and ends with a change of time signature and an asterisk which does not refer to any point in the same source. However, since source **B** contains the ending of a movement in the same time signature and key, and is provided with an asterisk, the editors have tentatively combined the two sources, so that movement 2 can also be published. Thus, the edition of movements 1-2 is based on source **A** in combination with source **B**.

Movement 1: The pencil corrections are unclear and the relationship with the original fair copy of the movement is uncertain. The edition follows the version written in ink and respects the corrections which have been made in ink in this version.

Movement 2: The passage bb. 37-43 has been annulled in ink. The bars are the last on page 10 of the manuscript. After b. 36, RL has altered 4# 3/4 to 1b 6/8, which indicates that the bar was not supposed to continue with bb. 44 ff. on page 11, and that the 7 bars are deleted with a view to a revision involving new material. The edition therefore ignores corrections in ink and pencil and presents the movement in its entirety based on the fair copy. However, a couple of corrections which must have been made during the preparation of the fair copy, are respected.

Movement 3 is available in a version in D flat major (source **D**) and in a later version in D major (source **C**). The edition presents the latter version, incorporating all the composer's corrections.

Bar	Part	Comment
-----	------	---------

Bar	Part	Comment
Movement 1		
76	rh, lh	RL refers to the corrected b. 30, which was originally almost identical with this bar; the reference has been entered in pencil, and the editors have chosen to retain the original ink version in b. 76
Movement 3		
65	lh	slurs at notes 1-3 and notes 4-6 suppressed; slurs notes 2-3 and 5-6 retained by analogy with bb. 53, 54 and 66

30 Scherzo [1925] (af Sonate, BVN 186)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 78,2 [blad 4-6]. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser i autograf med blyant; desuden visse tilføjelser i fremmed hånd.

Overskrift: (2) *Scherzo*

Dateret s. 7 foroven: *Komp. 1925*

3 blade, 34 × 27 cm; 6 beskrevne sider, pagineret 7-12.

Papirtype: *Wilhelm Hansen København* [bomærke] Nr. 5. F. 16. (16 systemer).

Blyantsrettelser findes i t. 8, 9-11, 24, 41-43, 61-65, 73-75, 77, 111-114, 196, 217-218, 231-235.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Blyantsrettelserne i kilden har en uklar og tilfældig karakter. Visse af tilføjelserne (herunder fingersætninger) skyldes uden tvivl pianisten Bohdan Gselhofer, der i 1926 opførte sonaten BVN 186, hvoraf dette er sats II. Udgaven ignorerer rettelser og tilføjelser og præsenterer satsen i dens oprindelige, renskrevne form.

Takt	Stemme	Kommentar
------	--------	-----------

59, 60,		
---------	--	--

96, 97	hh	overstemme, node 1: ↓ forlænget til ↓ i overensst. med t. 51, 52, 104 og 105, hvor RL har foretaget denne ændring i A, og i analogi med t. 207, 208, 215, 216, hvor RL fra starten har noteret en halvnode (ikke typografisk markeret)
--------	----	--

31 Scherzo [1927]

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 78,6 [blad 1-4]. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blyant og blæk.

Overskrift: *Scherzo* samt: 2

Dateret s. 11 foroven: *Komp. 1927* [tilføjet med blyant:] 26 *Maj* – dateret til slut: 26 *Maj 1927*.

4 blade, 34 × 27 cm; 8 beskrevne sider, pagineret 11-18.

Papirtype: *B. & H. Nr. 1*. (12 systemer).

41 takter er overstreget s. 16-17 og erstattet af 36 takter, som er noteret på s. 18 (slutningen betegnet *Coda* findes s. 17). En takt efter t. 132 er annulleret. Rettelser findes i t. 55, 73, 78, 82, 109, 145, 170, 175-176, 193, 197-201.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 130,1 [blad 8]. Autograf. Skitse med blæk.

Betegnet: (2)

Udateret.

Skitsen findes blad 8v i partituret til *Tonebilleder* (BVN 133).

30 Scherzo [1925] (from Sonata, BVN 186)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 78,2 [fols. 4-6]. Autograph. Fair copy in ink; corrections and additions in autograph in pencil; furthermore, there are certain additions in another hand.

Heading: (2) *Scherzo*

Dated at the top of p. 7: *Comp. 1925*

3 leaves, 34 × 27 cm; 6 pages of writing, paginated 7-12.

Paper type: *Wilhelm Hansen København* [logo] Nr. 5. F. 16. (16 staves).

Pencil corrections are in bb. 8, 9-11, 24, 41-43, 61-65, 73-75, 77, 111-114, 196, 217-218, 231-235.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. The pencil corrections in the source appear unclear and random. Some of the corrections (including fingering marks) were no doubt made by the pianist Bohdan Gselhofer who, in 1926, performed the sonata BVN 186, of which this is movement II. The edition ignores the corrections and additions and presents the movement as it is in the original fair copy.

Bar	Part	Comment
-----	------	---------

59, 60,		
---------	--	--

96, 97	rh	top part, note 1: ↓ extended to ↓ in agreement with bb. 51, 52, 104 and 105, where RL made this alteration in A, and by analogy with bb. 207, 208, 215, 216 in which RL in the first place notated a minim (not typographically indicated)
--------	----	--

31 Scherzo [1927]

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 78,6 [fols. 1-4]. Autograph. Fair copy in ink; corrections and additions in pencil and ink.

Heading: *Scherzo* and: 2

Dated at the top of p. 11: *Comp. 1927* [supplied in pencil:] 26 *May* – dated at end: 26 *May 1927*.

4 leaves, 34 × 27 cm; 8 pages of writing, paginated 11-18.

Paper type: *B. & H. Nr. 1*. (12 staves).

41 bars are deleted pp. 16-17 and replaced by 36 bars, which are notated on p. 18 (the ending, marked *Coda*, is on p. 17). One bar after b. 132 has been annulled. Corrections are in bb. 55, 73, 78, 82, 109, 145, 170, 175-176, 193, 197-201.

B. Sketch

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 130,1 [fol. 8]. Autograph. Sketch in ink.

Designated: (2)

Undated.

The sketch is on fol. 8v in the score for *Tone Pictures* (BVN

Der henvises til kildebeskrivelsen i udgaven af dette værk (RLU, 2015).

Skitsen er kun for de første taktters vedkommende sammenfaldende med den renskrevne version i kilde **A**.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. Komponistens rettelser og tilføjelser respekteres. Kilden er en del af RLS renskrift af sonaten fra 1927 (BVN 197; jfr. bind 2, nr. 1, kilde **B**). Scherzoen her blev erstattet af en ny i 1928.

32 Tavshedens Hav [Version 1929] (BVN 201)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 84,1. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: [udraderet: *Høststemning*.] | ("*Tavshedens Hav*") | [tilføjet med CLs håndskrift: *Gitanjali Hymne Tagore* samt *Rued Langgaard*]

Dateret s. 1 foroven: *Komp. 1918. Modificeret. 1929.* – dateret til slut: *Renskr. 13 Maj 29.*

2 blade, 34 × 27 cm; 4 beskrevne sider, pagineret 1-4.

Papirtype: *Wilhelm Hansen København* [bomærke] Nr. 2. F. 10. (10 systemer).

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 84,2. Autograf. Skitse med blyant.

Ubetegnet.

Dateret: *12 Maj.*

1 blad, 34,5 × 27 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider (indeholder også et overstreget temaudkast).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. Stykket er en omarbejdet version af *Gitanjali-Hymner*, sats VIII. Manuskriptet til denne sats (RLS 83,4) betragtes ikke som kilde til nærværende, selvstændige version. Kilde **B** er uden betydning for udgaven.

33 Glædens Strømme (BVN 202)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 84,3. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blyant.

Overskrift: [overstreget: *Foraarsstemninger* / *Svundne Sommerdage*] | [tilføjet med blyant:] *Glædens Strømme*.

Dateret s. 1 foroven: *For sommeren 1929* – og til slut: *Komp 13 Maj. 29.* | *Renskrevet. 15-16 Juli 29.* | *Liselund Have.*

4 blade, 34 × 27 cm; 6 beskrevne sider, pagineret: 1-6, (2 blanke sider).

Papirtype: *Wilhelm Hansen København* [bomærke] Nr. 2. F. 10. (10 systemer).

133). Please refer to the source description in the edition of this work (RLU, 2015).

Only the first few bars of the sketch are identical with the fair copy version in source **A**.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. The composer's corrections and additions are respected. The source is part of RL's fair copy of the sonata from 1927 (BVN 197; cf. volume 2, no. 1, source **B**). This scherzo was replaced by a new one in 1928.

32 The Sea of Silence [Version 1929] (BVN 201)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 84,1. Autograph. Fair copy in ink.

Heading: [erased: *Harvest Mood.*] | ("*The Sea of Silence*") | [added in CL's handwriting: *Gitanjali Hymn Tagore* and *Rued Langgaard*]

Dated at the top of p. 1: *Comp. 1918. Modified. 1929.* – dated at end: *Fair-copied 13 May 29.*

2 leaves, 34 × 27 cm; 4 pages of writing, paginated 1-4.

Paper type: *Wilhelm Hansen København* [logo] Nr. 2. F. 10. (10 staves).

B. Sketch

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 84,2. Autograph. Sketch in pencil.

Undesignated.

Dated: *12 May.*

1 leaf, 34.5 × 27 cm; 2 unnumbered pages of writing (also containing a deleted draft for a theme).

Paper type: 12 staves without manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. The piece is a revised version of *Gitanjali Hymns*, movement VIII. The manuscript for this movement (RLS 83,4) is not considered a source for the present, independent version. Source **B** is of no significance to the edition.

33 Floods of Joy (BVN 202)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 84,3. Autograph. Fair copy in ink; corrections and additions in pencil.

Heading: [deleted: *Spring Moods* / *Summer Days Long Past*] | [added in pencil:] *Floods of Joy*.

Dated at the top of p. 1: *Early summer 1929* – and at end: *Comp 13 May. 29.* | *Fair-copied. 15-16 July 29.* | *Liselund Garden.*

4 leaves, 34 × 27 cm; 6 pages of writing, paginated: 1-6, (2 blank pages).

Paper type: *Wilhelm Hansen København* [logo] Nr. 2. F. 10. (10 staves).

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 23,18. Autograf. Skitse med blæk og blyant.

Ubetegnet.

Dateret til slut: 13 Maj 29.

2 blade, 34 × 27 cm; 4 beskrevne sider, pagineret: 55-56, 71-72. Skitsen begynder blad 1r (s. 55) og afsluttes blad 2v (s. 72); de 2 blade er et kasseret fragment af partitur til symfoni nr. 8 (BVN 193) med dateringen 17.7.1928.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. Rettelser og forkortelser tilføjet med blyant i kilden ignoreres, idet de alle har relation til omarbejdelse af stykket til *Capriccio* (BVN 207). Manuskriptet til *Capriccio* (RLS 84,4) betragtes ikke som kilde til nærværende, oprindelige version af stykket. Kilde **B** er uden betydning for udgaven.

34 Capriccio (BVN 207)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 84,4. Autograf. Renskrift med blæk; enkelte rettelselser med blyant.

Overskrift: [overstreget: *Foraarsstemning*.] / [tilføjet med blyant:] *Capriccio*.

Dateret s. 1 foroven: 6 Maj. 1930. – dateret og signeret til slut: *Komp. 13 Maj 29. | modificeret | og | Renskr. 7 Maj. 30. | RL.*

3 blade, 34 × 27 cm; 5 beskrevne sider, pagineret: 1-5 (sidste side blank).

Papirtype: *Wilhelm Hansen København* [bomærke] *Nr. 2. F. 10.* (10 systemer).

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 11,13 [blad 1]. Autograf. Skitse med blæk og blyant.

Betegnet: *Forandringer i Klaverstykket: Foraarsstemning*
Udateret.

1 blad, 34,5 × 26 cm; 2 beskrevne sider, pagineret 1-2. Skitsen findes s. 2 og omfatter kun nogle få takter; s. 1-2 rummer påbegyndt renskrift (6 takter) fra 1929 af partitur til symfoni nr. 2 (BVN 53).

Papirtype: 20 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. Rettelser tilføjet med blyant i kilden ignoreres, idet de har relation til omarbejdelse af stykket til sats I af *Medens Søndets Brise summer* (BVN 302). Manuskriptet til denne sats (RLS 85,5) betragtes ikke som kilde til nærværende, tidligere version. Kilde **B** er uden betydning for udgaven.

Takt	Stemme	Kommentar
97	hh	akkord 3, nederste node: as ¹ rettet til ges ¹ i analogi med t. 23 og t. 100

B. Sketch

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 23,18. Autograph. Sketch in ink and pencil.

Undesignated.

Dated at end: 13 May 29.

2 leaves, 34 × 27 cm; 4 pages of writing, paginated: 55-56, 71-72. The sketch begins on fol. 1r (p. 55) and ends on fol. 2v (p. 72); the 2 leaves are a discarded fragment of the score for Symphony no. 8 (BVN 193) with the dating 17 Jul. 1928.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. Corrections and abbreviations which were added in pencil in the source, are ignored, since they are all related to the revision of the piece as *Capriccio* (BVN 207). The manuscript for *Capriccio* (RLS 84,4) is not regarded a source for the present, original version of the piece. Source **B** is of no significance to the edition.

34 Capriccio (BVN 207)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 84,4. Autograph. Fair copy in ink; a few corrections in pencil.

Heading: [deleted: *Spring Mood*.] / [added in pencil:] *Capriccio*.

Dated p. 1 at the top: 6 May. 1930. – dated and signed at end: *Comp. 13 May 29. | modified | and | Fair-cop. 7 May. 30. | RL.*

3 leaves, 34 × 27 cm; 5 pages of writing, paginated: 1-5 (last page blank).

Papirtype: *Wilhelm Hansen København* [logo] *Nr. 2. F. 10.* (10 staves).

B. Sketch

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 11,13 [fol. 1]. Autograph. Sketches in ink and pencil.

Designated: *Alterations to the piano piece: Spring Mood*
Undated.

1 leaf, 34.5 × 26 cm; 2 pages of writing, paginated 1-2. The sketch is on p. 2 and comprises only a few bars; pp. 1-2 contain the start of a fair copy (6 bars) from 1929 of the score for Symphony no. 2 (BVN 53).

Papirtype: 20 staves without manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. Corrections added in pencil in the source are ignored, since they are related to the revision of the piece for movement I of *While the Sound's Light Breeze is Humming* (BVN 302). The manuscript for this piece (RLS 85,5) is not considered a source for the present, earlier version. Source **B** is of no significance to the edition.

Bar	Part	Comment
97	rh	chord 3, lower note: a _b ¹ emended to g _b ¹ by analogy with b. 23 and b. 100

35 Sommerstemning (BVN 205)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 84,5. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blyant.

Overskrift: *Sommerstemning*.

Dateret første nodeside foroven: *Komp. 1 April 1930*. – dateret til slut: *7. April 30*.

2 blade, 34 × 27 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter 3 sider (sidste side rummer påskrift vedr. andre værker).

Papirtype: *Wilhelm Hansen København* [bomærke] Nr. 3. F. 12. (12 systemer).

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 81,3 [blad 1]. Autograf. Skitse med blæk og blyant.

Overskrift: *No 2 Sommerdage*

Dateret *1 April. 30.* og *1. April 30*.

1 blad, 34,5 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes verso (recto rummer skitse til *I det blafrende Efteraarslygteskær* BVN 206).

Papirtype: 20 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. Hensigten med de stærkt skitseprægede rettelser og ændringer, som er føjet til med blyant, er uvis. Udgaven præsenterer den oprindelige renskrift med blæk. Kilde **B** er uden betydning for udgaven.

36 Scherzo [1930] (BVN 208)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 84,6. Autograf. Renskrift med blæk; rettelser og tilføjelser med blæk og blyant.

Overskrift (med farvestift): *Scherzo*. / [overstreget: *Sommerstemning*]

Dateret s. 1 foroven: *8. Maj*. – dateret til slut (s. 6): *9 Maj. 30*. / *Komp. 7 Maj. 30*.

4 blade, 34,5 × 27 cm; 8 beskrevne sider, pagineret: 1-6, (2). Renskriften omfatter s. 1-6 samt en tilføjelse på s. [7]; sidste side rummer notat vedr. andet værk.

Papirtype: *Wilhelm Hansen København* [bomærke] Nr. 2. F. 10. (10 systemer).

Rettelserne synes at være kommet til i to faser, hvoraf den første omfatter udskiftning af to passager i den oprindelige renskrift (dette er udført med blæk), mens den anden er en senere, mere omfattende, skitsepræget revision udført med blyant. De to udskiftede passager findes dels s. 3 (efter t. 76), hvor 12 takter er annulleret og erstattet af 4 nye takter, dels s. 5 (efter t. 163), hvor 10 takter er annulleret og erstattet af 8 takter, der er tilføjet på s. [7] med bemærkningerne *Disse Takter inden Side 6* – og: *NB Videre Side 6*. Ved den efterføl-

35 Summer Mood (BVN 205)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 84,5. Autograph. Fair copy in ink; corrections and additions in pencil.

Heading: *Summer Mood*.

Dated at the top of the first page of music: *Comp. 1 April 1930*. – dated at end: *7 April 30*.

2 leaves, 34 × 27 cm; 4 unnumbered pages of writing. The fair copy comprises 3 pages (the last page contains an annotation regarding other works).

Paper type: *Wilhelm Hansen København* [logo] Nr. 3. F. 12. (12 staves).

B. Sketch

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 81,3 [fol. 1]. Autograph. Sketch in ink and pencil.

Heading: *No 2 Summer Days*

Dated *1 April. 30.* and *1 April 30*.

1 leaf, 34.5 × 26 cm; 2 unnumbered pages of writing. The sketch is on the verso (recto contains a sketch for *In the Flickering Autumn Lamplight* BVN 206).

Paper type: 20 staves without manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. The intention of the extremely sketchy corrections and alterations which were added in pencil, is uncertain. The edition presents the original fair copy in ink. Source **B** is of no significance to the edition.

36 Scherzo [1930] (BVN 208)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 84,6. Autograph. Fair copy in ink; corrections and additions in ink and pencil.

Heading (in crayon): *Scherzo*. / [deleted: *Summer Mood*]

Dated at the top of p. 1: *8 May*. – dated at end (p. 6): *9 May. 30*. / *Comp. 7 May. 30*.

4 leaves, 34.5 × 27 cm; 8 pages of writing, paginated: 1-6, (2). The fair copy comprises pp. 1-6, and an addition on p. [7]; the last page contains a note regarding a different work. Paper type: *Wilhelm Hansen København* [logo] Nr. 2. F. 10. (10 staves).

The corrections seem to comprise two phases, the first of which includes the replacement of two passages in the original fair copy (this was done in ink), while the second phase is a more extensive, sketchy revision made in pencil. The two passages which have been replaced, are firstly p. 3 (after b. 76) where 12 bars were annulled and replaced by 4 new bars, and secondly p. 5 (after b. 163), where 10 bars were annulled and replaced by 8 bars, which were added on p. [7] with the remarks *These bars before page 6* – and: *NB Continue on page 6*. In connection with the subsequent pencil revision, RL re-

gende blyantsrevision har RL fortrudt den sidste ændring og på s. 5 anført, at de oprindelige 10 takter alligevel *gælder* –.

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 84,7. Autograf. Skitse med blyant.

Ubetegnet.

Dateret til slut: 7 Maj.

2 blade, 34,5 × 27 cm; 4 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 3 sider (sidste side rummer titelpåskrift vedr. 3 *Klaverstykker* [...] 1929-30).

Papirtype: *Wilhelm Hansen København* [bomærke] Nr. 3. F. 12. (12 systemer).

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A og følger den renskrevne version med blæk, herunder den revision RL har foretaget og som omfatter udskiftning af to korte passager i den oprindelige renskrift. En række senere tilføjede, skitseprægede og til dels uklare blyantsrettelser ignoreres. Kilde B er uden betydning for udgaven.

Takt	Stemme	Kommentar
133	hh	understemmens noder mangler; tilføjet i overensst. med t. 131

37 Vaar (BVN 237:3)

A. Skitse (kladde)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 84,15. Autograf. Skitse (kladde) med blæk; enkelte rettelser og tilføjelser med blyant.

Overskrift: *Vaar*.

Signeret og dateret til slut: *Rued Langgaard 2/6 39*

1 blad, 35 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Renskriften omfatter 1 side (verso rummer overstreget skitse til orkesterværk dateret 24.7.1939).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Ved begyndelsen står instrumentangivelsen *Pianette*.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A, som næppe kan kaldes en renskrift, snarere en skitse eller kladde. Der angives ingen styrkegrader i stykket.

38 Hæl-Sfærernes Musik (BVN 371)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 85,20 (mu 7807.0462). Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *Hæl-Sfærernes Musik for Taffelformigt Klaver (Piano carré)*

Dateret ved begyndelsen: *Komponeret 4¼ Morgen 28/12 48 (efter Morgentur Kl. 3! Altid!) – dateret og signeret til slut: 4½ Morgen 28/12 48. Rued Langgaard Ribe*

gretted this latter alteration, and wrote on p. 5 that the original 10 bars *are still valid* –.

B. Sketch

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 84,7. Autograph. Sketch in pencil.

Undesignated.

Dated at end: 7 May.

2 leaves, 34.5 × 27 cm; 4 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 3 pages (last page contains a title inscription regarding 3 *piano pieces* [...] 1929-30).

Paper type: *Wilhelm Hansen København* [logo] Nr. 3. F. 12. (12 staves).

Commentary to the edition

The edition is based on source A and follows the fair copy in ink, including the revision RL made, and which concerns the replacement of two brief passages in the original fair copy. A number of added, sketchy and partly unclear pencil corrections are ignored. Source B is of no significance to the edition.

Bar	Part	Comment
133	rh	notes in the lower part are missing; supplied in agreement with b. 131

37 Spring (BVN 237:3)

A. Sketch (draft)

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 84,15. Autograph. Sketch (draft) in ink; a few corrections and additions in pencil.

Heading: *Spring*.

Signed and dated at end: *Rued Langgaard 2/6 39*

1 leaf, 35 × 26 cm; 2 unnumbered pages of writing. The fair copy comprises 1 page (verso contains a deleted sketch for an orchestral work dated 24 Jul. 1939).

Paper type: 12 staves without manufacturer's name.

At the beginning, the instrument is specified as *Pianette*.

Commentary to the edition

The edition is based on source A, which can hardly be called a fair copy, but rather a sketch or a draft. No dynamics are specified in the piece.

38 Music of the Spheres of Hell (BVN 371)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 85,20 (mu 7807.0462). Autograph. Fair copy in ink.

Heading: *Music of the Spheres of Hell for square piano (piano carré)*

Dated at the beginning: *Composed at 4¼ in the morning 28/12 48 (after a morning walk at 3 o'clock! Always!) – dated and signed at end: 4½ in the morning 28/12 48. Rued Langgaard Ribe*

1 blad, 26 × 34 cm (tværformat); 1 beskrevet, upagineret side (bladet er monteret på et stykke karton, hvorfor bladets bagside ikke er synlig).

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

Forneden påskrift: *Kære Fru Lhoir! Glædeligt lyst Nytaar. Nu gaar det atter mod Lyset!!* – desuden: *Nominelt | Motto af Jenny Blicher Clausen (“Violin”): | “Jeg løb gennem Gaderne | Rædslen piskede mig.”*

B. Skitse

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 85,21. Autograf. Skitse med blæk.

Overskrift: *Sfærernes Musik!* [overstreget og erstattet af:] / *Mellemsats*

Dateret til slut: *4½ Morgen | 28/12 48.*

1 blad, 26 × 34 cm (tværformat); 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen findes recto; på samme side findes skitse til *Le Béguinage* BVN 369, sats I, dateret 9.1.1949 (verso rummer ubetegnet og udateret blyantsskitse til *Melodi til Esbjergsangen*).

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Påtegningen *Mellemsats* og en henvisningspil til skitsen til *Le Béguinage* sats I tyder på, at RL på et tidspunkt har forbundet de to skitser.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A. Kilde B er uden betydning for udgaven.

Takt	Stemme	Kommentar
11-12,		
16-17	–	RL foreskriver 4/4, men reelt udgør det noterede tremolo kun 2/4
19	vh	forslagsnoderne kunne i A ligne et tremolo, idet der er tre bjælker, men intentionen må være et kort forslag som det ses i B
20	hh	node 2: <i>fffz</i> rettet til <i>ffffz</i> i analogi med de tre foregående noder (ikke typografisk markeret)
21	–	4/4 udeladt (nodeværdierne i takten udgør 4/2)

39 Klaverstykke (E-dur) (BVN 426)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 85,24. Autograf. Renskrift med kuglepen; enkelte rettelser og tilføjelser med kuglepen og blyant.

Ubetegnet.

Dateret og signeret til slut: *7 Juli 51 | Blidahpark Hellerup | Rued Langgaard*

1 blad, 33,5 × 25 cm; 1 beskrevet side.

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

1 leaf, 26 × 34 cm (oblong format); 1 unnumbered page of writing (the leaf is mounted on a piece of cardboard, so that the back of the leaf is not visible).

Paper type: 10 staves without manufacturer's name.

Inscription at the bottom: *Dear Mrs. Lhoir! Happy bright New Year. From now on, it is getting bright again!!* – moreover: *Nominally | Motto by Jenny Blicher Clausen (“Violin”): | “I ran through the streets | Fear lashed me on.”*

B. Sketch

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 85,21. Autograph. Sketch in ink.

Heading: *Music of the Spheres!* [deleted and replaced by:] / *Middle section*

Dated at end: *4½ in the morning | 28/12 48.*

1 leaf, 26 × 34 cm (oblong format); 2 unnumbered pages of writing. The sketch is on the recto; on the same page, there is a sketch for *Le Béguinage* BVN 369, movement I, dated 9 Jan. 1949 (verso contains undesigned and undated pencil sketch for *Melody for the Esbjerg Song*).

Paper type: 12 staves without manufacturer's name.

The designation *Middle section* and an arrow referring to the sketch for *Le Béguinage* movement I indicate that RL at some point connected the two sketches.

Commentary to the edition

The edition is based on source A. Source B is of no significance to the edition.

Bar	Part	Comment
11-12,		
16-17	–	RL prescribes 4/4, but in reality, the value of the tremolo is only 2/4
19	lh	the grace notes could be perceived as a tremolo in A, as there are three beams, but the intention must be an <i>acciaccatura</i> , as seen in B
20	rh	note 2: <i>fffz</i> emended to <i>ffffz</i> by analogy with the three preceding notes (not typographically indicated)
21	–	4/4 suppressed (the note values in the bar are actually 4/2)

39 Piano Piece (E major) (BVN 426)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 85,24. Autograph. Fair copy in ballpoint pen; a few corrections and additions in ballpoint pen and pencil.

Undesignated.

Dated and signed at end: *7 July 51 | Blidahpark Hellerup | Rued Langgaard*

1 leaf, 33.5 × 25 cm; 1 page of writing.

Paper type: 12 staves without manufacturer's name.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde A.

APPENDIKS I – ARRANGEMENTER

40-42 Af Musik til “En Digtters Drøm” (BVN 181)

A. Renskrift

Det Kongelige Teater. Musikarkivet (nr. 965), påstemplet *Det Kgl. Teaters Souffleur Archiv* [fotokopi: RLS 48,2]. Autograf, til dels afskrift. Renskrift med blæk.

Titel: *Nyt Klaverudtog | (fuldstændigt) | til | “En Digtters Drøm” | (Rud Langgaard) | 1927 Marts.*

Ikke yderligere dateret.

20 blade, 34 × 27 cm; 38 beskrevne sider, pagineret: (titel), (blank), 1-37, (blank).

Papirtype: *B. & H. Nr. 1* (12 systemer), delvis *Wilhelm Hansen København* [bomærke] *Nr. 3. F. 12.* (12 systemer).

Partierne i afskrift omfatter s. 26-30 samt delvis s. 31 og 32. *Ballet. No 7. Sommerfugledans* findes s. 24-25.

No 8. Blomstermusik findes s. 26-29.

No 9. Serenade. Forspil til syvende B. (Lucindes Have.) findes s. 30-32.

Kommentar til udgaven

Udgaven af de tre udvalgte dele (nr. 7, 8 og 9) er baseret på kilde A. I klaverpartituret afbrydes musikken af passager med tale, som er udeladt i udgaven.

Takt Stemme Kommentar

41 Blomstermusik

57 vh understemme, note 3: d rettet til c i overensst. med t. 19

43 I Holmens Kirkes Kapel (BVN 388)

A. Renskrift (klaverversion)

Privateje. Autograf. Renskrift med blæk.

Overskrift: *I Holmens Kirkes Kapel.* – desuden påtegnet: *Lille Strygekvartet.*

Dateret til slut: *Komp. 4 Morgen. 28/8, 49 | i Ribe*

1 blad, 34,5 × 26 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider.

Papirtype: 12 systemer uden angivelse af fabrikat.

Efter satsen findes følgende påtegning: *Komp. kan jo event. bruges som Indledning til en Koncerttransmission | Jeg har sendt den til Leo Hansen (maaske haabløst) | Venlig hilsen – desuden påtegnet: Oh! Jeg gaar amok | i denne Tid!*

RL har sendt dette klaverarrangement til Niels W. Gades datter, Dagmar Gade, eller til hans barnebarn, RLs kusine, Lili Gade.

Commentary to the edition

The edition is based on source A.

APPENDIX I – ARRANGEMENTS

40-42 From Music for “A Poet’s Dream” (BVN 181)

A. Fair copy

The Royal Theatre. Music Archive (No. 965), stamped *The Prompter’s Archive of The Royal Theatre* [photo copy: RLS 48,2]. Autograph, partly a transcript. Fair copy in ink.

Title: *New piano reduction | (complete) | for | “A Poet’s Dream” | (Rud Langgaard) | 1927 March.*

No further dating.

20 leaves, 34 × 27 cm; 38 pages of writing, paginated: (title), (blank), 1-37, (blank).

Paper type: *B. & H. Nr. 1* (12 staves), and partly *Wilhelm Hansen København* [logo] *Nr. 3. F. 12.* (12 staves).

The passages in transcript comprise pp. 26-30 and partly pp. 31 and 32.

Ballet. No 7. Butterfly Dance is on pp. 24-25.

No 8. Flower Music is on pp. 26-29.

No 9. Serenade. Prelude for the seventh. sc. (Lucinde’s Garden.) is on pp. 30-32.

Commentary to the edition

The edition of the three selected parts (Nos. 7, 8 and 9) is based on source A. In the score, the music is interrupted by spoken passages which have been suppressed in the edition.

Bar Part Comment

41 Flowermusic

57 lh lower part, note 3: d emended to c in agreement with b. 19

43 In the Chapel of Rest at Holmens Church (BVN 388)

A. Fair copy (piano version)

Privately owned. Autograph. Fair copy in ink.

Heading: *In the Chapel of Rest at Holmens Church.* – further designation: *Little string quartet.*

Dated at end: *Comp. 4 in the morning. 28/8, 49 | in Ribe*

1 leaf, 34.5 × 26 cm; 2 unnumbered pages of writing.

Paper type: 12 staves without manufacturer’s name.

After the final bar, there is the following inscription: *The comp. may be used as an introduction to a concert broadcast | I have sent it to Leo Hansen (perhaps in vain) | Kind regards – also designated: Oh! I go crazy | in these days!*

RL has sent this piano arrangement to the daughter of Niels W. Gade, Dagmar Gade, or to his grandchild, RL’s cousin, Lili Gade.

B. Skitse (strygekvarteret)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 77,2. Autograf. Skitse med blæk.

Overskrift: *Suk ved Gades Grav.*

Dateret ved begyndelsen: *Kl. 4 Morgen | 20/8 49 Rosengaarden – til slut påtegnet: (7¼ Morgen)*

1 blad, 27 × 17,5 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Skitsen omfatter 1 side (verso rummer sangstemmeudskrift vedr. liturgisk musik).

Papirtype: 10 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**. Enkelte detaljer, som mangler i **A**, er tilføjet med **B** som kilde (det renskrevne strygekvarterpartitur er forsvundet).

APPENDIKS II – KLAVER, 4 HÆNDER

44 Fanfare-Polonaise (BVN 125)

A. Renskrift

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Privatarkiv, RLP 6. Autograf. Renskrift med blæk.

Ubetegnet.

Dateret til slut: *Komp | til | 3 April | 1916*

2 blade, 20,5 × 13 cm; 2 beskrevne sider (blad 1v og 2v blanke). Noderne findes blad 2r.

Papirtype: Brevpapir med håndtegnede nodelinjer.

Forside med kalligrafisk påtegning: *Til | Fru Louise | Augustinus | den 3die April | 1916.*

Under noderne findes påskriften: *Hjertelig til Lykke med Fanfare-Polonaisen | som maaske Gunnar og Ludvig kan foredrage Dem. | Tak for alt hvad De har givet mig og vil give mig | Deres heng Rud L.*

Kommentar til udgaven

Udgaven er baseret på kilde **A**.

B. Sketch (string quartet)

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 77,2. Autograph. Sketch in ink.

Heading: *Sigh at Gade's grave.*

Dated at the beginning: *4 o'clock in the morning | 20/8 49 Rosengaarden – designated at end: (7¼ in the morning)*

1 leaf, 27 × 17.5 cm; 2 unnumbered pages of writing. The sketch comprises 1 page (verso contains a transcript of a vocal part regarding liturgical music).

Paper type: 10 staves without manufacturer's name.

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**. A few details which are missing in **A**, have been supplied with **B** as the source (the fair copy of the string quartet score has disappeared).

APPENDIX II – PIANO, 4 HANDS

44 Fanfare Polonaise (BVN 125)

A. Fair copy

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Private Archive, RLP 6. Autograph. Fair copy in ink.

Undesignated.

Dated at end: *Comp | for | 3 April | 1916*

2 leaves, 20.5 × 13 cm; 2 pages of writing (fols. 1v and 2v blank). The notes are on fol. 2r.

Paper type: Writing paper with hand-drawn staff lines.

Front cover with calligraphic inscription: *For | Mrs. Louise | Augustinus | the 3rd of April | 1916.*

Below the notes, there is the annotation: *Sincere congratulations with the Fanfare Polonaise | which Gunnar and Ludvig perhaps can play for you. | Thank you for everything you have given me and everything that you are going to give me | Yours sincerely, Rud L.*

Commentary to the edition

The edition is based on source **A**.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Rued Langgaards samlede værker
for klaver, bind 1-3

1. KLAVERVÆRKER I
2. KLAVERVÆRKER II
3. KLAVERSTYKKER 1902-1951

BVN- numre refererer til Bendt Viinholt Nielsen: *Rued Langgaards Kompositioner. Annoteret værkfortegnelse. Rued Langgaard's Compositions. An Annotated Catalogue of Works. With an English Introduction.* Odense Universitetsforlag, 1991.

Skarp parentes omkring et BVN-nr. angiver, at satsen ikke har et selvstændigt nummer i værkfortegnelsen, men har relation til det anførte nummer og er omtalt i værkfortegnelseens noter til det pågældende værk.

INDEX

Rued Langgaard's collected works for piano,
volumes 1-3

1. PIANO WORKS I
2. PIANO WORKS II
3. PIANO PIECES 1902-1951

BVN numbers refer to Bendt Viinholt Nielsen: *Rued Langgaard's Compositions. Annoteret værkfortegnelse. Rued Langgaard's Compositions. An Annotated Catalogue of Works. With an English Introduction.* Odense Universitetsforlag, 1991.

A BVN no. in square brackets indicates that the piece has no separate entry in the catalogue of works but is related to the work with the number indicated and is mentioned in the annotations to that work.

BVN nr.	Titel	Komp.år	Bind	Nr.	Side
<i>BVN no.</i>	<i>Title</i>	<i>Year of comp.</i>	<i>Volume</i>	<i>No.</i>	<i>Page</i>
56	Blomstervignetter [I] (Fire Klaverstykker) / <i>Flower Vignettes (Four piano pieces)</i>	1913	1	1	49
121	Fantasi-Sonate / <i>Fantasy-Sonata</i> [1916]	1916	1	2	61
281	Fantasi-Sonate / <i>Fantasy-Sonata</i> [1942]	1915-16/1942	1	3	95
327	Vanvidsfantasi / <i>Insanity Fantasy</i>	1914-16/1947-49	1	4	104
134	Insektarium (9 Fixerbilleder) / <i>Insectarium (9 Puzzle Pictures)</i>	1917	1	5	119
149	Gitanjali-Hymner (Efter Tagore) / <i>Gitanjali Hymns (After Tagore)</i>	1918, rev. 1920	1	6	133
321	Gennem Gaderne (3 Stykker for Klaver) / <i>Through the Streets (3 pieces for piano)</i>	1918/1946	1	7	175
169	Afgrundsmusik (En Sonate) / <i>Music of the Abyss (A Sonata)</i>	1921-24	1	8	188
211	Som en Tyv om Natten – / <i>As a Thief in the Night –</i>	1924/1930/1931	1	9	219
206	I det blafrende Efteraarslygteskær / <i>In the Flickering Autumn Lamplight</i>	1930-33	1	10	235
221	Flammekamrene / <i>The Chambers of Flames</i>	1930-37	1	11	252
242	Expression / <i>Expression</i>	1930-32/1939	1	12	265
197	Sonate nr. 1 / <i>Sonata no. 1</i>	1925-28, rev. 1933	2	1	49
222	Sonate nr. 2 "Ex est" / <i>Sonata no. 2 "Ex est"</i>	1934-41/1945	2	2	78
268	Sonate nr. 3 "Minder fra Høstens Tid" / <i>Sonata no. 3 "Memories from the Time of Harvest"</i>	1941	2	3	100
182	Angelus (3 Klaverstykker) / <i>(3 piano pieces)</i>	1924, rev. 1926/?	2	4	142
223	Adorazione (Fantasi) / <i>(Fantasy)</i>	1924/1934	2	5	151
[223]	"Wie das Leben, so der Tod –"	1924/1934	2	6	163
297	Sponsa Christi, tædium vitæ (Fantasia virtuosa)	1944	2	7	168
367	Chiesa madre (Lille Sonate) / <i>(Little Sonata)</i>	1948-1949	2	8	174
254	Smaa Sommerminder / <i>Little Summer Memories</i>	1940 (1914)	2	9	183
302	Medens Sundets Brise summer (3 Klaverstykker) / <i>While the Sound's Light Breeze is Humming (3 piano pieces)</i>	1929-32/1944-45	2	10	192

307	Skyggeliv (Fantasi) / <i>Shadow Life (Fantasy)</i>	1945	2	11	205
309	Fri Klaversonate / <i>Free Piano Sonata</i>	1945-1946	2	12	213
369	Le Béguinage (Lille Klaversonate) / (<i>Little Piano Sonata</i>)	1948-49	2	13	224
424	Blomstervignetter [II] / <i>Flower Vignettes [II]</i>	1951	2	14	236
2	Præludium (D-dur) / <i>Prelude (D major)</i>	1902	3	1	42
3	Albumsblad [I] / <i>Album Leaf [I]</i>	1904	3	2	43
9	Valse impromptu	1906	3	3	44
11	Sørgemarch i Anledning af H.M. Kongens Død [I] / <i>Funeral March on the Occasion of H.M. the King's Death [I]</i>	1906	3	4	46
13	Sørgemarch i Anledning af H.M. Kongens Død [II] / <i>Funeral March on the Occasion of H.M. the King's Death [II]</i>	1906	3	5	47
12	Marche militaire	1906	3	6	48
7	Sommerdag / <i>Summer Day</i>	1906	3	7	49
6	Sarabande	1906	3	8	53
21	Nat paa Sundet (Stambogsblad) / <i>Night on the Sound (Family Album Leaf)</i>	1907	3	9	56
22	Paa en Kirkegaard ved Nat / <i>In a Churchyard at Night</i>	1907	3	10	58
28	Morgen ved Stranden (Stambogsblad) / <i>Morning by the Beach (Family Album Leaf)</i>	1907	3	11	59
29	Graven / <i>The Grave</i>	1907	3	12	62
38	Stambogsblad / <i>Family Album Leaf</i>	1909	3	13	65
40	Klaverstykke (g-mol) / <i>Piano Piece (G minor)</i>	1909	3	14	68
54	Albumsblad [II] / <i>Album Leaf [II]</i>	1912	3	15	70
123:3	Søndag paa Kirkebakken / (af "Sommerferie i Blekinge") / <i>Outside the Church on a Sunday (from Summer Holidays in Blekinge)</i>	1916	3	16	72
123:4	Kobjælder i Granskoven (af "Sommerferie i Blekinge") / <i>Cowbells in the Pinewood (from Summer Holidays in Blekinge)</i>	1916	3	17	75
123:5	Kafferep og Resignation (af "Sommerferie i Blekinge") / <i>Coffee Party and Resignation (from Summer Holidays in Blekinge)</i>	1916	3	18	78
123:6	Svensk (af "Sommerferie i Blekinge") / <i>Swedish (from Summer Holidays in Blekinge)</i>	1916	3	19	80
123:7	Ærteblomster (af "Sommerferie i Blekinge") / <i>Sweet Peas (from Summer Holidays in Blekinge)</i>	1916	3	20	81
123:8	Paa Tur (af "Sommerferie i Blekinge") / <i>On a Trip (from Summer Holidays in Blekinge)</i>	1916	3	21	82
123:9	Afsked (af "Sommerferie i Blekinge") / <i>Farewell (from Summer Holidays in Blekinge)</i>	1916	3	22	85
123:10	Aften med Dans (af "Sommerferie i Blekinge") / <i>Evening with Dancing (from Summer Holidays in Blekinge)</i>	1916	3	23	88
178	I Kirken / <i>In the Church</i>	1923/ca. 1940	3	24	90
198	Sponsa Christi [1923/1927]	1923/1927	3	25	94
184	Klaverstykke (Des-dur) / <i>Piano Piece (D flat major)</i>	1924	3	26	97
[186]	Maestoso sostenuto e festivo (Sonatesats / <i>Sonata movement</i>)	1925	3	27	100
[186]	Con poco moto e grazioso (Sonatesats / <i>Sonata movement</i>)	1925	3	28	104
[186]	Andantino tranquillo (Sonatesats / <i>Sonata movement</i>)	1925	3	29	109

186:2	Scherzo [1925]	1925	3	30	114
[197]	Scherzo [1927]	1927	3	31	122
201	Tavshedens Hav / <i>The Sea of Silence</i> [1918/1929]	1918/1929	3	32	128
202	Glædens Strømme / <i>Floods of Joy</i>	1929	3	33	132
207	Capriccio	1929-30	3	34	139
205	Sommerstemning / <i>Summer Mood</i>	1930	3	35	144
208	Scherzo [1930]	1930	3	36	147
237:3	Vaar / <i>Spring</i>	1939	3	37	155
371	Hél-Sfærernes Musik / <i>Music of the Spheres in Hell</i>	1948	3	38	156
426	Klaverstykke (E-dur) / <i>Piano Piece (E major)</i>	1951	3	39	158
181:10	Sommerfugledans (af Musik til "En Digtters Drøm") / <i>Butterfly Dance (from Music for 'A Poet's Dream')</i>	1924	3	40	162
181:11	Blomstermusik (af Musik til "En Digtters Drøm") / <i>Flower Music (from Music for 'A Poet's Dream')</i>	1924	3	41	164
181:12	Serenade (af Musik til "En Digtters Drøm") / (from <i>Music for 'A Poet's Dream'</i>)	1924	3	42	167
388	I Holmens Kirkes Kapel / <i>In the Chapel of Rest at Holmens Church</i>	1949	3	43	170
125	Fanfare-Polonaise / <i>Fanfare Polonaise (4 hænder / 4 hands)</i>	1916	3	44	172